

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V opravi prejema: mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, smrtnice itd.:
enostopna petitvra po 18 vin.

Poslano:
enostopna petitvra po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Sezijsko izseljevanje v Avstriji.

V naši državi se že več let sem opa-
zuje čuden gospodarski pojav, sezijsko iz-
seljevanje. Avstrijski delavci, večinoma
poljedelski, odrinejo na spomlad čez mejo
iskat kruha in dela in se jeseni zopet vra-
čajo domov prezimovat. Te vrste romanje
imenujemo sezijsko preseljevanje. To po-
tovanje naših ljudi po svetu z namenom,
si prislužiti v sezoni nekaj novcev v tujini
in si z njimi izboljšati gospodarske razmere
v domačiji, je posledica neurejenih gospo-
darskih razmer v Avstriji in priča o sploš-
nem gospodarskem nazadovanju. Včasih
so to prakticirali posebno v Italiji, ki je
do nedavnih časov bila v gospodarskem
oziru precej zaostala. Danes je prišla vrsta
na Avstrijo, ki v tem pogledu za Italijo
prav nič ne zaostaja.

Zadnje poročilo Društva sv. Rafaela
za avstrijske izseljence prinaša zelo zani-
mive podatke o tem pojavu in opozarja
javnost na to pereče vprašanje, za katero
se je dosedaj malokdo interesiral.

Avstrijski delavci se obračajo veči-
noma na Nemško, osobito v Prusijo. Nem-
čija rabi sila veliko ljudi za svojo indu-
strijo in trgovino, ki dela konkurenco že
Angležem. Te ljudi vzame večinoma iz
kmečkega naraščaja z dežele. Odtod po-
manjkanje delavskih sil na deželi. To vrzel
skušajo nemški poljedelci zamašiti z av-
strijskimi kmečkimi delavci.

Po izkazu osrednjega urada za poljske
delavce v Nemčiji je nemško zemljo v
letu 1911. obdelovalo nič manj kakor
238.478 Avstrijcev; od teh je bilo 77.567
Poljakov, 82.718 Rusinov, 58.390 Nemcev
in 19.803 Čehi. Če vpoštevamo še druge
avstrijske delavce po ostalih državah, zve-
mo, da je iskalo v l. 1911. kruha izven Av-
strije 400.000 avstrijskih delavcev. (To šte-
vilo vedno raste. V l. 1912. je odšlo v prvih
petih mesecih na Nemško, Švedsko in Dan-
sko samo iz Galicije in Šlezije 275.000 de-
lavcev. Podatki o drugi polovici leta 1912.
niso še znani. Kakšno delo iščejo ti izse-
ljenci? Večinoma poljsko delo; v Nemčiji
se mnogi uporabljajo tudi v industriji. Po-
datki iz l. 1911. kažejo, da se je uporab-
ljalo na Nemškem 130.000 Avstrijcev pri
poljskem delu, 110.000 pa pri obrti.

Po približnem štetju avstrijskih oblasti
je odšlo l. 1912. na tuje nič manj kakor
600.000 delavcev, od teh je 450.000 sezijs-
kih delavcev, 150.000 pa stalnih izseljen-
cev, ki so se izselili v Ameriko. To pome-
ni pri 28 milijonov broječi avstrijski po-
lovici 2-46% vsega prebivalstva, dočim se

celo v Italiji pri 34 milijonih prebivalstva
izseli komaj 1-83% prebivalstva. Avstrija
koraka torej prekaša absolutno in relativno
Italijo.

Zato nam pa nudi naša oblast jako
žalostno sliko o številu vojaških obvezan-
cev. Mi imamo nad 100.000 mladih, zdra-
vih fantov, ki so bili poklicani k naboru,
ki jih pa ni nikjer najti, ker so v tujini
in se ne oglašajo. To pomeni tri močne
armadne zборе, katere bi država v resnih
časih zelo, zelo pogrešala.

Največ naših izseljencev, kakor ome-
njeno, gre na Nemško. Kljub temu, da po-
magajo kopičiti Prusom kapital in boga-
stvo, delajo z njimi po precej pruskim ma-
nirah. Po zakonu z dne 1. februarja l. 1908.
se mora vsak delavec iz Avstrije na Nem-
škem legitimirati pri mejnem uradu in pla-
čati takso dveh mark. Če to opusti, ga
prime policija in ga naknadno legitimira
proti plačilu 5 mark. Kdor pa nima legi-
timacije, ga enostavno iztirajo iz Nemčije
in mu ne pomagajo vsi potni in drugi av-
strijski dokumenti ničesar.

Še krutejše so določbe, ki se prakti-
cirajo v Prusiji glede na Poljake in Čeha.
Izvenemški Poljaki smejo delati po tovar-
nah samo v vzhodni in zahodni Prusiji, Šle-
ziji in Poznanjskem; drugod so izključeni
od vsakega obrtniškega dela. Pač pa
smejo povsod opravljati dela na polju. Ro-
kodelsko delo je sploh izključeno. Dela
pri železnih, kanalnih in cestah smejo
opravljati samo takrat, če jim to dovoli
pruski minister za notranje zadeve s po-
sebnim dovoljenjem. Glede časa je dolo-
čeno, da ne sme noben izvenemški Pol-
jak ostati v Nemčiji od 20. decembra do
1. februarja prihodnjega leta. V tem času
morajo vsi Poljaki zapustiti delo, bodisi
poljsko, bodisi obrtniško in se vrniti na-
zaj, odkoder so prišli.

Glede Čehov pa je izdala pruska vla-
da meseca februarja l. 1911. sledeči odlok:
Rokodelci in vajenci, ki so prišli l. 1910.
na Prusko, morajo deželo zapustiti. Dru-
gim se dovoli bivališče do preklica. Vsi
češki delavci, ki so prišli na Prusko v
l. 1909. in 1910., morajo zapustiti deželo.
Češki delavci, naseljeni na Pruskem pred
l. 1909., smejo zaenkrat še ostati v deželi.
Novih čeških rokodelcev se ne sme nikjer
nastavljati.

Te stroge naredbe so seveda povod,
da avstrijski izseljenci na Nemškem svoje
dokumente potvarjajo ali se poslužijo tujih
papierjev. Ampak pruska oblast je jako iz-
najdljiva. Avstrijske izseljence, o katerih
sumijo, da so Poljaki, peljejo ponavadi po
uradu mimo kakega znamenja, navadno
razpela. Poljaki, ki so kakor znano, jako

veren narod, se ob znamenju prekrizajo.
In to jim je štet v zlo. Oblast sklepa iz
tega, da so Poljaki in jih kratkoma iz-
žene.

Jako strogo postopa nemška vlada z
avstrijskimi podaniki in avstrijskimi držav-
ljani. Te izjemne naredbe veljajo namreč
v prvi vrsti — nam Avstrijem. Sedaj pa
primerjajte postopanje naše vlade n. pr. z
italijanskimi delavci. Živ krst se ne briga
zanje. Pride jih kolikor hoče in odidejo,
kadar se jim zljubi. Po kakih dokumentih
jih ne vpraša živa duša. Kaj šele, da bi
moral plačevati kako takso kakor Av-
striji na Nemškem. Avstrijska vlada še
sama nastavlja tu in tam uslužbenca iz la-
škega kraljestva.

Precej naših delavcev, zlasti Poljakov
odhaja na Dansko. L. 1911. jih je bilo nad
8000. Na Danskem se je zadnji čas po-
vzdignila zlasti sladkorna industrija, ki je
vzela precej delovnih sil kmetu. Nadome-
stujejo jih Poljaki. Tem se primeroma še
najboljše godi. Delavci so zavarovani proti
bolezni in neizgodbam; oblast sama skrbi
za zdravo stanovanje in za izpolnitev vseh
obveznosti delavske pogodbe od strani
delodajalcev. V konfliktih najame sama
poljsčine zmožnega zagovornika.

Veliko naših poljskih delavcev odhaja
vsako leto na Rumunsko, na leto po 12 do
15 tisoč. Odhajajo večinoma iz Bukovine,
kjer jim gre posebno na roko deželni po-
sredovalni urad za delo.

Avstrijske delavce in izseljence pa
najdemo sicer tudi drugod v precejšnjem
številu. Na Angleškem, v Belgiji, v Rusiji,
v severni Afriki, zlasti v Algirju. Po večini
so Poljaki, Čehi in Dalmatinci. Med sezijs-
skimi izseljenci so tudi slovenska dekleta,
katerih je po izreku dr. Müller-Simonisa
na izseljevalni konferenci dne 11. septem-
bra 1912 na Dunaju samo v Egiptu med
Aleksandrijo in Kairo blizu 3000.

Avstrijska državna polovica z 28 mi-
lijoni prebivalstva izkazuje torej na leto
izgubo 600.000 delavnih moči, nekatere
začasno, nekatere trajno. V zadnjih des-
etih letih se je stalno izselilo v Ameriko iz
naše polovice 683.430 oseb. Izseljeniško
vprašanje je torej važna stvar bodisi v po-
litičnem, bodisi v gospodarsko-socialnem
oziru. Od sedaj naprej utege številu iz-
seljencev se bolj narasti. Slabi politični
odnosi, v katerih živimo z Balkanom, na
katerega je navezana naša trgovina in in-
dustrija, utegejo na naše gospodarske raz-
mere zelo slabo vplivati in izseljenišvo še
bolj pospeševati. In vendar ne najde to
vprašanje pravega umevanja pri državni
oblasti, ne pri nemških strankah. Vzrok
tega je okolščina, da je 80% izseljencev
Slovonov. Izseljujejo se v prvi vrsti Slo-

vani in zato je izseljenišvo za nemške
stranke postranska stvar. Nemci se ne in-
teresirajo za izseljence, ker nimajo pri tem
gospodarski interesi v njihovih nemških
deželah prizadeti. Ampak zdi se, da bo
vsled zadnjih izprememb na Balkanu udar-
jena tudi nemška obrt in trgovina v no-
tranjih deželah avstrijskih. Morda bo ta-
krat vlada storila primerne korake v tem
vprašanju.

Posamezne dežele bi pa izseljencem
veliko dobroto storile s tem, če bi odprle
svoje posebne posredovalne urade za delo,
Česka, Galicija in Bukovina jih imajo; pra-
vijo, da so se dobro obnesli.

Spored

hrvaško - slovenskega katol. shoda
v nedeljo, 24. avgusta.

Od 7. do pol 8. ure zjutraj: **Zbira-
nje udeležencev.** Prosimo udeležnike,
da se natančno ravnaajo po teh navo-
dilih:

Prva skupina. (Zbirališče od
7. do pol 8. ure na jubilejnim mostu.)
1. Konjeniki. 2. Fanfaristi. — Druga
skupina. (Zbirališče od 7. do pol
8. ure na dvorišču Katoliške tiskarne
in ob Poljanskem nasipu.) 3. Zgodovins-
ke zastave s častno stražo. 4. Poslanci
in zastopniki občin. 5. Slovenci iz Nem-
čije in iz drugih krajev inozemstva.
— Tretja skupina. (Zbirališče od
7. do pol 8. ure na vrtu Alojžišča.) 6.
Salezijanska godba iz Trsta. 7. Poljska
odposlanstva. 8. Češka odposlanstva.
9. Hrvatje. Hrvaška društva in hrva-
ške narodne noše. 10. Salezijanska god-
ba iz Trsta. 11. Dekline in dečki v
narodni noši. — Četrta skupi-
na. (Zbirališče od 7. do pol 8. ure v
Ljudskem domu in pred Ljudskim do-
mom.) 12. Koroski Slovenci in koroske
slovenske narodne noše. 14. Novome-
ška godba. 15. Akademiki in starejšine.
— Peta skupina. (Zbirališče od
7. do pol 8. ure ob domobranski vojaš-
nici in Domobranski ulici. 16. Če-
ški Orli. 17. Domžalska godba. 18. Slo-
venski Orli. 19. Vmes orlovska godba.
— Šesta skupina. (Zbirališče od
7. do pol 8. ure zjutraj na Khunovi cesti
poleg Streliške ulice. 20. Jeseniška
godba. 21. Narodne noše iz Primorske,
Kranjske in Štajerske. 22. Vmes idrij-
ska godba. 23. Bogomile. 24. Pevci in
pevke. 25. Uradniki zavodov. 26. Uči-
teljstvo. — Sedma skupina. (Zbi-
rališče na dvoriščih Marijanišča od 7.
do pol 8. ure zjutraj.) 27. Višnjegorska
godba. 28. Rokodelska društva. 29. Vi-

LISTEK.

A. P. Čehov:

Pri plemeniti gospej maršalovi.

Iz ruščine prestavil M. Kačur.

Prvega februarja vsakega leta na
dan sv. mučenca Trifona je na pristavi
vdove bivšega deželnega maršala Tri-
fona Zavjatova nenavadno živahen. Ta
dan ukaže vdova maršalova Ljubov
Petrovna darovati v spomin umrlega
godovnika panidiho¹ z zahvalno pes-
mijo v čast božjo. K panidihi se je se-
šel ves okraj. Tukaj ste videli sedanje-
ga maršala Hrumova, predsednika
deželne uprave Marfutkina, stalnega
uda Potraškova, oba mirovna sodnika,
šefa deželne policije Krnolinova, dva
deželna komisarja, deželnega zdrav-
nika Dvornjagina, ki je vonjal po jo-
doforu, vse posestnike, večje in manj-
še, in še mnogo drugih. Vsega skupaj
se je nabralo okoli petdeset oseb.

Točno ob dvanajsti uri se gostje
dolgi, resni obrazov zbirajo iz vseh
sob v dvorano. Na tleh so razgrnjene
preproge in koraki se ne slišijo, toda

resnost slavnosti zahteva, da stopa
vsak po prstih in lovi pri hoji z rokami
ravnotežje. V dvorani je že vse pri-
pravljeno. Oče Evmenij, majhen star-
ček, z visoko, obledelo kamilavko², je
oblačil črno rizo³. Dijakon Konkordijev
rdeč kakor rak, že oblečen lista brez-
šumno trjebnik⁴ in zaznamenuje neka-
tere strani z listki. Pri vratih, ki vo-
dijo v predsobo, razpihava cerkvenik
Luka, napihnjenega obraza in izbulje-
nih oči, kadilo. Dvorana se polni s si-
njim, prozornim dimom in duhom po-
svečenega kadila. Ljudski učitelj Ge-
likonskij, mlad človek, v novi, vreči
podobni suknji in z velikimi bradavi-
cami na boječem obrazu, deli navzočim
na krožniku iz novega srebra sveče.
Gostiteljica Ljubov Petrovna stoji zra-
ven mižice s krutjo⁵ in že sedaj pri-
tiska rbec na obraz. Okrog vlada tiši-
na, katero prekine le redko globok
vdih. Vsi obrazi so pozorni in slo-
vesni . . .

Panidiha se je pričela. Iz kadilnice

¹ Pokrivalo pravoslavnih popov.

² Dolgo oblačilo brez rokavov.

³ Knjiga z molitvami za krst, po-
greb in druge priložnosti.

⁴ Kuhano pšenično zrnje z medom,
kar se pri maši blagoslovi. Pomeni
vstajenje od smrti in veselje v raju.

se vzdiguje sinji dim in se igra s soln-
nimi žarki; včasih zaprasketa sveča.
Petje, v začetku rezko in oglušujoče,
so pevci polagama prilagodili akustič-
nim razmeram dvorane in je postalo
kmalu bolj ubrano . . . Melodije so
vse žalostne in otožne . . . Gosti po-
stajajo melanholični in se zamisljajo.
V njihovih glavah se porajajo misli o
kratkosti človeškega življenja in o
minljivosti posvetnega truda . . . V
spomin jim prihaja pokojni Zavjatov,
močen in rdečeličen mož, ki je z enim
duškom izpil buteljko šampanjca in
razbil s čelom ogledalo. A ko so zapeli
»Dovoli, o Kriste, počivati s svetniki
duši Tvojega hlapca«, in so slišali vz-
dihovati gostiteljico, so začeli prestopa-
ti z ene noge na drugo. Bolj ganjene
je zasrbelo v grlu in v očeh. Predsed-
nik deželne uprave Morfutkin, ki je že-
lel zadušiti neprijetno čustvo, se je na-
gnil k ušesu policijskega šefa in zaše-
petal:

»Včeraj sem bil pri Ivanu Fjodo-
roviču. . . S Petrom Petrovičem sva
dabila vse igre . . . O jej moj Bog . . .
Olga Andrejevna se je tako razjezila,
da ji je padel iz ust ponarejeni zob.«

Tedaj so zapeli »Spomin na več-
nost.«⁶ Gelikonskij je zopet zbral sveče,

⁵ Končne besede panihide,

panihida se je končala. Nato je oče zo-
pet premenjal rizo, potem pa je bila
zahvalna pesem. Po zahvalni pesmi, ko
je oče Evmenij slačil svečeniška obla-
čila, so si gostje meli roke in pokašlje-
vali, gostiteljica pa je pripovedovala o
dobrotljivosti umrlega Trifona Ljvo-
viča.

»Prosim, gospoda, k zajutreku!« je
končala svojo pripoved z globokim vz-
dihom.

Gostje so šli, prizadevajoči si, da
bi se ne prerivali in si stopali na noge,
v obednico . . . Tu jih čaka zajutrek.
Zajutrek je tako razkošen, da se dija-
kon Konkordijev vsako leto pri pogle-
du nanj čuti dolžnega razprostiti ro-
ke in s stresajočo glavo izpregovoriti:

»To je izvanredno! To, oče Evme-
nij, ni podobno jedilom za ljudi, ampak
bolj žrtvam, katere so prinašali bogo-
vom.«

Zajutrek je bil v resnici izvrsten.
Vsega je bilo na mizi, kar more nuditi
rastlinstvo in živalstvo, nenavadno je
bilo pa samo to: vse je bilo na mizi ra-
zen opojnih pijač. Ljubov Petrovna se
je zavezala, da ne sme biti v njeni hiši
kart in opojnih pijač — dveh stvari, ki
sta pogubili njenega moža. In res, na
mizi so stale samo steklenice z jesihom
in oljem, menda v zasmeh in za kazem

¹ Pravoslavna maša,

ška godba. 30. Društva Slovenske kršč.-socialne zveze, Jugoslovanske strokovne zveze, Prometna zveza in moške Marijine družbe iz Štajerske, Primorske in Kranjske.

Pri prvem znamenju z rogovi naj se vsi udeležniki postavijo v vrste, pri drugem znamenju se spreved prične pomikati dalje.

Reditelji spreveda imajo bele trakove in se jim vsak mora brezpogojno pokoravati.

Ob 8. uri dopoldne: Odhod k sveti maši, posvetitvi Brezmadežni in proslavi 65letnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frančiška Jožefa.

Spreved se izvrši ob vsakem vremenu! Spreved se pomika po Kopitarjevi ulici, jubilejnim mostu, Resljevi cesti, po cesti mimo južnega kolodvora, Dunajski cesti, v Šelenburgovo ulico na Kongresni trg. V slučaju slabega vremena cesta mimo južnega kolodvora odpade in se pomika spreved po Komenskega ulici, po Slovenskem trgu na Dunajsko cesto. — Ob 9. uri dopoldne: Sv. maša na Kongresnem trgu pred Uršulinsko cerkvijo. Sv. mašo daruje nadškof koadjutor zagrebški dr. Ante Bauer.

Posvetitev Brezmadežni. Prečita knezoškof ljubljanski dr. A. Jeglič.

Udanostni izjavi sv. Očetu in cesarju. Predlaga predsednik pripravljalega odbora kanonik dr. Josip Gruden.

Spreved na slavnostni prostor.

Po končanem sprevedu na Kongresnem trgu se pomika spreved po Vegovi ulici, Cojzovi cesti, preko šentjakobskega mostu na sv. Jakoba trg, po Starem trgu, Mestnem trgu, Pred škofijo, Vodnikovem trgu, po Poljanski cesti na slavnostni prostor.

Ob 11. uri dopoldne: Veliko manifestacijsko ljudsko zborovanje.

Slavnostna govora: dr. J. Brejc v imenu Slovencev in dr. Janko Šimrak v imenu Hrvatov.

Ob 3. uri popoldne: Popoldanska služba božja v ljubljanskih cerkvah.

Ob 4. uri popoldne: Javna telovadba na dvorišču domobranske vojašnice.

Ob 7. uri zvečer: Shod rokodelskih društev v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12; po shodu svira na vrtu Rokodelskega doma višnjegorska godba.

Ob 8. uri zvečer: Družabni večer v vseh prostorih hotela »Union« s sodelovanjem godb in pevskih zborov.

Po miru.

RUSIJA BULGARIJO POPOLNOMA ZAPUSTILA.

Peterburg, 15. avgusta. Finančni minister Kokovcev je izjavil, da bo Rusija nastopila proti Turčiji le, ako dobi za to soglasni mandat Evrope in če od tega ne bo imela nobene škode.

VPRAŠANJE REVIZIJE.

Peterburg, 15. avgusta. »Birževija Vjedomosti« poročajo, da je Rusija vsled stališča Avstrije, da se mora obenem s Kavallo popraviti tudi srbsko-bulgarska meja, sklenila, da se vsled svoje objektivnosti nasproti obema slovanskima državama definitivno odpove vsaki zahtevi po reviziji bukreškega miru.

Dunaj, 15. avgusta. Kljub nasprotnim oficijoznim izjavam je dognano, da je ruski poslanik grofa Berchtolda obvestil, da je Rusija misel na revizijo definitivno opu-

stila. Gotovo je tudi, da Avstro-Ogrska na reviziji nič več ne vztraja, da se to nasproti javnosti skuša utajiti. Gre se le za garancijo različnim narodnostim in konfesijam v novoosvojenih krajih, glede česar se kabineti med seboj domenjujejo.

Pariz, 15. avgusta. Rumunski notranji minister Take Jonescu izjavlja v »Tempsu«, da se bukreški mir ne bo revidiral. Izjavi Avstrije in Rusije sta le olajšali stališče bulgarskega kabineta, da je mogel skleniti mir. Za revizijo je pa treba složnosti Evrope, katere ni, zlasti pa med Avstrijo in Rusijo ni absolutno nobene skupnosti interesov.

RATIFIKACIJA MIRU.

Bukarešt, 15. avgusta. Mir se bo v kratkem potom kraljevskega dekreta ratificiral. Parlament bo v jeseni imel sprejeti aneksijo Dobrudže.

ANEKSIJA NOVOOSVOJENIH KRAJEV.

Belgrad, 15. avgusta. Prihodnji mesec bo skupščina imela odobriti aneksijo novopridobljenih krajev. Za novoosvojene kraje stopijo v veljavo vsi v Srbiji obstoječi zakoni, izvemši one, ki se tičejo parlamentarnega zastopstva.

ALBANSKI ROGOVILEŽI.

Dunaj, 15. avgusta. Albanski rodovi Hoti, Gruda, Klementi, Kastrati in Skreli so izjavili, da ne priznajo od konference poslaničkov določene meje in da bodo, ako jim velesile do 20. t. m. ugodno ne odgovore, napovedali Črničgori vojsko ter korakali proti Tuziju.

GRŠKE GROZOVITOSTI.

Sofija, 15. avgusta. Bulgarska vlada priobčuje komunike, v katerem izjavlja, da so v Seresu Grki začeli z grozovitostmi, nato pa dali umorjene Bulgare kot Grke fotografirati. Tako so povsod postopali.

ODRINSKA DEPUTACIJA.

Peterburg, 15. avgusta. Ruska vlada turške odrinske deputacije ne bo sprejela.

TURKI.

Solun, 15. avgusta. Blizu Gumuldžine so se pojavili turški infanterijski in kavalerijski oddelki.

SLOVESEN SPREJEM ARMADE V BELGRADU.

Belgrad, 15. avgusta. V Belgradu se vrše velike priprave za sprejem vojske, ki se zmagoslavna povrne z bojišča. Vse ceste od kolodvora, po katerih bodo korakale čete, bodo okrašene s cvetjem, zastavami, slavoloki in vojnim plenom. Belgrajska občina je dala v to svrhu 7000 dinarjev, poleg tega bodo prispevali tudi premožni zasebniki. Isti dan se bo na najslovesnejši način odkril Karadjordjev spomenik.

RUMUNSKI GENERALISSIMUS.

Bukarešt, 15. avgusta. Generalissimus rumunske armade, princ Ferdinand, je objavil oklic, v katerem se pritožuje, da so Bulgari večkrat streljali na vračajoče se rumunske čete in napoveduje za slučaj, da bi se to ponovilo, najstrožje odredbe.

Ildrijske novice.

i Za koncert katol. del. družbe v nedeljo, dne 17. t. m., so se razposlala tiskana vabila, na katerih je pomotoma izostalo sredi programa govor predsednikov o potovanju v Rim. Ker je že trikrat vodil romarje v večno mesto, ima gotovo obilno gradivo, iz katerega bode odbral nekaj slik in smešnih prizorov italijanskega življenja in

obnašanja do tujcev. Ker nekateri zelo radi kaj takega slišijo, se s tem opozori na pomoto v programu.

i Francozi v Idriji pred sto leti. Pred 100 leti, 15. avgusta 1813, se je slavil kakor drugod, tako tudi v Idriji, v zadnjič Napoleonov rojstni dan. Par dni prej je napovedala Avstrija Napoleonu vojsko, ki je merila na osvoboditev od francoskega nasilstva. S kakimi čutili se je slavil ta dan, si lahko mislimo. Dan je bil deževen. Zjutraj pokanje topičev. Krog 10. ure dopoldan se je zbrala policija v polukrogu pred cerkvijo sv. Barbare. Vsi francoski rudniški in municipalni uradniki v uniformah so se zbrali v gradu ter med pokanjem topičev odkorakali v cerkev. Skozi stranska cerkvena vrata ni smel nihče; bile so zaklenjene, vsak je mogel iti v cerkev mimo policije. Tam pa je predpisani red o zasedanju prostoro nadzoroval policijski uradnik Karol pl. Gariboldi. Pred mašo je imel kaplan Matevž Keršmanc pridigo. Po maši kakor tudi popoldan ni bilo zaradi dežja nikake zunanje prireditve, pač pa je rudniški predstojnik in maire Gallois dovolil delavcem zvečer v gostilni »Pri črnem orlu« veselico. Plačal jim je tudi nekaj vina in kruha — a ne iz svojega. Svojim uradnikom pa je dal Gallois krasen diné, pri katerem se je Napoleon slavil v raznih govorcah in napitnicah. Tri tedne pozneje pa so idrijske Francoze že vznemirjali avstrijski vojaki, ki so od Gorenjske proti središču Kranjske prodirali. Dne 1. oktobra 1813 so pobrali Francozi šila in kopita in v veliko radost ljudstva bežali pred avstrijskim orožjem iz Idrije — za vedno.

i Po nekem sklepu rudarske zadruge v Juhlani so se preteklo soboto rudarji povprašali, za kateri način plačevanja zasluzka se izrečejo, ali mesečno ali štirinajstnevno. Prvi način je bil že od nekdaj v navadi, zadnji pa se je šele lansko leto zakonitim potom vpeljal. Delavstvo se je v veliki večini izreklo za štirinajstnevno plačo in le neznaten del je za mesečno plačo glasoval. Ker je v nekaterih eraričnih podjetjih celo tedensko plačevanje dnin, pride polagoma tudi pri nas do tega. Če se okoli ozremo, zapazimo čudne pojave. Rudarska uprava podvojuje plačilne dneve, vojaška uprava pa se baš ravno sedaj trudi, da vpeleže za dalje službe vojske mesečno plačilo, namesto na vsakih pet dni. Ko hoče tedaj vojaška uprava vojaku nekako spričalo dati, da je sposoben s svojo enkrat prejeto plačo celi mesec razpolagati, odreka to rudarska uprava rudarju baš v tem modernem in naprednem času, in k temu še rudar sam pritrdi; iz tega sledi, da rudar ne more kaka večja plačila naenkrat izvršiti in je torej navezan na dražje obroke — morda celo z obrestmi. S 14-dnevno plačo ni torej v tem oziru nikak socialen napredek zaznamovati. Od nove naredbe je izvzetih nekako 30 delavcev, ki imajo letno stalno plačo, odredba torej ni splošna. Ko se je 14-dnevno plačilo vpeljalo, je bilo čuti nebroj zabavljic, pa kakor se vidi, se časi z nazori vred hitro spreminjajo. Sicer je pa to zadeva merodajnih oblasti in rudarjev samih.

Tržiške novice.

t Blagoslov nove zastave. Lepo slovesnost smo obhajali na praznik Ma-

rijinega Vnebovzetja. Ženska Marijina družba je dobila novo, krasno zastavo. Sam presviti gospod knezoškof dr. Jeglič je prihitel iz Ljubljane poveljevat to cerkveno slovesnost. Ob treh popoldne so se zbrale Marijine družbe: dekliški iz Križa in Tržiča z zastavama ter ženske iz Križa, Loma in domača. Belo oblečene deklice so nesle zavito zastavo v sprevedu ter krasna trakova, ki ju je podarila kumiča gospa trgovka Vidmar. Po nagovoru v cerkvi je presviti g. knezoškof blagoslovil ob asistenci domačih in sosednjih gg. duhovnov novo zastavo. Nato se je vršilo običajno zabijanje žrebcev po presvitem g. knezoškofu, g. župniku tržiškemu, kumici, prednici ženske Marijine družbe gospej Schweiger in prednici dekliške družbe gđc. Zofiji Pirc. Med slovesnostjo je vrlo dobro popevala dekliška Marijina družba. Po slovesnosti se je vrnil ves spreved družb z novo zastavo do župnišča, kjer se je deputacija gospej odborice zahvalila presvitemu za povzdigo lepega cerkvenega slavlja. Zastavo je izvršila v največjo zadovoljnost vseh, ki so jo videli, za nizko cenno gospa Ana Hofbauer.

ČEŠKO-NEMŠKO VPRAŠANJE.

«Česke Slovo» poroča, da bo vlada češke in nemške stranke pozvala, da nadaljujejo pravna pogajanja.

BOSANSKI SABOR.

Vlada namerava sklicati bosanski sabor septembra meseca in upa, da se ustvari delavna večina iz Hrvatov, Srbov in Muslimanov, ki bo garantirala za uspešno delovanje.

CESARJEV TELEGRAM KONFISCIRAN.

Zagrebska policija je konfiscirala celo naklado »Obzora«, in sicer zaradi telegrama cesarja Franca Jožefa kralju Karolu rumunskemu.

KOLERA.

V Grašnici v okraju Tuzla se je konstatiral en slučaj kolere. Število slučajev v Brčki in okolici je poskočilo; več oseb je umrlo.

Moč reklame občuti dandanes vsak trgovec, bodisi velik ali manjši, pa tudi splošno vsak, ki ima kaj na prodaj ali si želi kaj nabaviti. Reklama je pa seve le tedaj uspešna, če je pravilno sestavljena ter je čas kakor tudi časopisje, v katerem se inserira, dobro izbrano. V tem pogledu je med drugimi zelo priporočljiva trdka M. Dukes nasl. na Dunaju, I., Wollzeile 9. Ta staroznana trdka more najuspešneje postreči vsakomur, ki namerava kaj inserirati ali sploh izvršiti kakršnokoli reklamo.

Sladkorna bolezen, pri kateri vsebuje voda sladkor, je splošno nadležno motenje pri prehranitvi. Profesor Cantani, najznamenitejši raziskovalec sladkorne bolezni tega stoletja, se je izrazil: »Mojim pacientom, ki trpe na sladkorni bolezni, dam piti naravno Franca Jožefovo grenčico in se vselej najizbornejše obnese. Franc Jožefova voda na tešče zboljša prebavo in nadomesti popolnoma karlovarsko vodo. — Ako se je ne dobi v lekarnah, drogerijah in prodajalnicah rudninskih voda, razpošiljalnice Franc Jožefovih zdravil pošljemo direktno. Ravnateljstvo vilnih vrelcev v Budimpešti.

zajutrekujočih, ki so obstojali večji del iz pivcev in pijancev.

»Izvolite pokusiti, gospoda,« je prosila gospa maršalova. »Samo žganja, oprostite, nimam ... ne nahaja se v moji hiši ...«

Gostje so se približali k mizi in se obotavljajoče lotili pastet. Toda zabava se ni hotela razviti. Nekaka lenoba in apatija se je kazala, ko so nabadali z vilicami, rezali in jedli ... Pač je nečesa manjkalo.

»Zdi se mi, da sem nekaj izgubil ...« je rekel mirovni sodnik tovarišu. »Prav isto sem občutil, ko mi je žena ušla z inženirjem ... Ne morem jesti!«

Predno je začel Marfutkin jesti, je brskal dolgo časa okrog sebe in iskal po žepih robec.

»Oh, moj robec je v kožuhi! Jaz ga pa iščem tukaj,« se je glasno spomnil in šel v predsobo, kjer so viseli kožuhi.

Iz predsobe se je vrnil svetlih oči in tedaj se je z velikim apetitom lotil pastet.

»Ali se Vam ne upira jesti s suhim jezikom,« je šepnil očetu Evmeniju. »Pojdite, častiti oče, v predsobo; tam je v mojem kožuhi buteljka ... Toliko pazite, da ne zažvenketala!«

Oče Evmenij se je spomnil, da mora nekaj Luku naročiti in pohitel je v predsobo.

»Častiti oče, samo par besedic ...

med nama,« je hitel Dvornjanin za njim.

»Gospoda, kakšen kožuh sem si slučajno kupil,« se je hvalil Hrumov. »Vreden je tisoč rubljev, a jaz sem dal — vi ne verujete — samo dvestopetdeset! Da!«

Ob vsaki drugi priliki bi gostje sprejeli tako pripoved ravnodušno, a sedaj so izražali vsi svoje začudenje in niso hoteli verjeti. Konec pa je bil, da so vsi trumoma drveli v predsobo, da bi si ogledali kožuh, in so ga ogledovali toliko časa, dokler ni zdravnikov vozniš Mikeška odnesel iz predsobe pet praznih buteljk ... Ko so prinesli na mizo kuhani jeseter, se je spomnil Marfutkin, da je pozabil cigarete na saneh, in odšel je v hlev. Da ne bi mu bilo na poti dolgčas, je vzel s sabo dijakona, ki je tudi moral ravno pogledati k svojemu konju ...

Zvečer tega dne sedi Ljubov Petrovna v svoji sobi in piše stari peterburški prijateljici pismo:

»Danes je bila — kakor tudi v prejšnjih letih,« piše med drugim, »v moji hiši panihida za pokojnega. Panihide so se udeležili vsi moji sosedi. Res, narod je grob in priprost, toda kakšna so srca! Pogostila sem jih imenitno, toda opojnih pijač — kakor tudi prejšnja leta — niti kapljice. Od tiste ure, ko je umrl vsled nezumnosti in

sem se zaklela, da bom uvedla v našem kraju zmernost in s tem oprala njegov greh. Pridigo treznosti sem začela s svojo hišo. Oče Evmenij je vnet za nalogo, katero sem si zastavila in mi pomaga z besedo in dejanjem. Oh, ma chère, da bi ti vedela, kako me ljubijo moji medvedi! Predsednik deželne uprave Marfutkin je po zajutreku poljubil mojo roko, jo držal dolgo časa na ustih in je smešno mahajoč z glavo zaplakal: mnogo sočutja, toda besed ni mogel najti! Oče Evmenij, čudni stari možiček, se je vsedel k meni, me gledal s solznim očesom in dolgo nekaj jecljal kakor otrok. Nisem razumela njegovih besedi, a njegovo iskreno sočutje sem razumela. Šef deželne policije, ta lepi mož, o katerem sem ti že pisala, je pokleknil pred mene na kolena in je hotel prečitati svojo izvirno pesem (on je namreč naš pesnik), toda ... ni imel moči ... omahnil je in padel — veliki in močni mož je dobil histerijo ... lahko si predstavljajš moje iznenadenje. Toda ni se končalo brez neprijetnega dogodka. Ubogemu predsedniku mirovnega sodišča Alalikin, debelemu in apopleksičnemu možu, je prišlo slabo in je ležal dve uri nezavesten na divanu. Morali smo ga močiti z vodo ... Rešitev zahvaljujemo zdravniku Dvornjaninu: iz svoje popotne lekarne je prinesel buteljko konjaka in

mu omočil veke; vsled tega se je kmalu zavedel in odpeljali so ga ...«

Te in druge reči.

»Ti, Pepe, a s že sliši, de je deželna zveza za tujsk prumet zvulila gospuda Luigi Calcota za sojga častnga člana?« me je naguvuru zadnč gespuđ Guvekar, namreč tist, ke je tku ket za enga derehtarja pr deželni zvez za premet tujcu. »A s že sliši?«

»Ki pa čm slišat! Zadn čas ja nekamer na pridem med ldi, ke je tak ureme. Sej sm že kar vrtuglou ud sam-

Dnevne novice.

Udeležencem katoliškega shoda in vsem, ki jim je pri srcu prosih katoliške misli, priporočamo, da se že sedaj zglasijo kot naročniki na »Poročilo o hrvaško-slovenskem katoliškem shodu«. — Poročilo bo zavsakega, ki se bavi s socialnim vprašanjem današnjega časa, velike važnosti; vsebinsko vrednost tega dela bodo dvignile tudi mnoge umetniške slike in bogata zunanja oprema. — Kdor si želi ofisliti to poročilo, naj naznani to takoj ali najpозnejše za časa pisarni katoliškega shoda ali pa Katoliški Bukvarni. Udeleženci, ki se pravočasno zglasijo, bodo namreč dobili poročilo za zelo nizko subskripcijsko ceno.

Gg. poslance in zastopnike občin opozarjamo, da se v nedeljo, 24. avgusta, zbirajo k slavnostnemu sprevedu katoliškega shoda od 7. do pol 8. ure zjutraj na dvorišču Katoliške tiskarne, vhod od Poljanskega nasipa.

Vsako priglasevanje z dežele za nedeljsko manifestacijo katoliškega shoda je ustavljeno. Pripravljali odbor ne more več sprejemati nobenih prijav z dežele.

Vstopnice za katoliški shod so bile danes večinoma že vse odposlane na deželo. Pisarna je dobila vstopnice šele pred praznikom in danes ter je torej obvladala naravnost ogromno delo. Kjer vstopnic jutri še ne dobe, naj se naznani, naj ljudje pridejo po vstopnice v torek. V ponedeljek razpošljemo tudi posebni list »Ljubljana ob hrvaško-slovenskem katoliškem shodu ter prosimo, da se list takoj razpošlje vsem udeležnikom, da bodo pred dohodom v Ljubljano o vseh podrobnostih informirani. Ljubljanci dobe vstopnice prihodnji teden.

Pevci in pevke, ki se udeležijo posvetitve Brezmadežni na Kongresnem trgu v Ljubljani v nedeljo 24. avgusta, naj se nauče iz Cecilije II., stran 54.: »Ti o Marija«.

Zborovanje hrvaško-slovenskih katoliških učiteljskih abiturientov se vrši v ponedeljek, dne 25. avgusta v dvorani glasbenega društva »Ljubljana«, Francišanska ulica 2, po sledečem sporedu: Zjutraj se udeležijo zborovatelji sv. maše v stolnici. Ob 9. uri začne zborovanje v omenjenih prostorih s pozdravom predsednika pripravljalnega odbora. Nato sledijo trije referati: 1. O religioznosti i nacionalnem odgoju u pučkoj školi. (Referira tov. abiturient Marko Vunič, Arbanasi, Zader, Dalmacija.) 2. Šola — delavnica. (Referira tov. abit. Rudolf Pečjak, Ljubljana.) Učiteljica — socialna delavka. (Referira tovarišica abiturientka Adolfin Simsič, Gorica.) — Opoldne skupno kosilo v Rokodelskem Domu. (Kosilo stane 80 vin.) Popoldne ob 2. uri sledi referat: Naši cilji in vzori. Namen in pomen našega organiziranja. (Referira tov. abit. Bevk, Gorica.) Nato sledi prost razgovor o predmetu tega predavanja. — K zborovanju so vabljeni poleg katoliških učiteljskih abiturientov v prvi vrsti vsi katoliški učiteljski in učiteljske, učitelji in učiteljice ter prijatelji mladega učiteljskega naraščaja.

Vse, ki hočejo blagohotno podariti za katoliški shod mlaje, male smrečice in vence, prosimo, da vse te reči pripeljejo v sredo 20. avgusta popoldne na dvorišče Alojzevišča na Poljanski cesti. Prosimo jih tudi, naj pisarni katoliškega shoda (Ljudski Dom) takoj po dopisnici javijo, kaj in koliko bodo darovali.

Vse, ki bodo pripeljali slamo za brezplačna prenočišča na katoliškem shodu, prosimo, da slamo pripeljejo v ponedeljek ali v torek na dvorišče domobranske vojašnice na Poljansko cesto.

Pripravljali odbor Slov. Dij. Zveze za katoliški shod naznana, da se sprejemajo zadnji oglasi nepreklicno samo še v ponedeljek, 18. t. m. Pri sporedu gredo abiturienti skupaj z akademiki. Vsak dijak naj se pri dohodu v Ljubljano oglasi v Ljudskem Domu I. (lokal S. D. Z.) zaradi vstopnice, hrane in prenočišča. — Predsednik.

Zaupnice deželnemu glavarju. Občina Žiri je izrekla v svoji seji 10. t. m. deželnemu glavarju zaupanje in čestitko k petdesetletnici, spominjajoč se njegovega truda za napredek naše dežele. — Zupanstvo Moravče in občinski odbor Predvorsta v svojih sejah z dne 3. avgusta in dne 27. julija izrekla zaupanje deželnemu glavarju spričo napadov nanj od strani liberalnih listov in mu čestitala k petdesetletnici.

Shodi Kmečke zveze za kočevski okraj. Na praznik Vnebovzetja se je vršil številno obiskan shod Kmečke zveze za kočevski okraj na Gori pri Sodražici. Poročala sta državni poslanec Jaklič in deželni odbornik dr. Pegan. Na shodu se je razpletla debata o raznih pereh vprašanjih, ki se je končala z željo, da bi se taki shodi še večkrat prirejali. — Po shodu se je vršila seja občinskega odbora, ki jo je sklical deželni odbor, da se uredijo nekatere stvari izza prejšnjega župana. — Popoldne se je vršil v društvenem domu v Loškem potoku v natlačeno polni dvorani enak shod, na katerem sta poročala, kakor dopoldne, na Gori, državni poslanec Jaklič, deželni odbornik dr. Pegan in kaplan Karol Skulj. Pri tej priliki je shod izrazil zaupnico navzočima poslancema in delegaciji S. L. S.

Seja glavnega odbora »Slovenske Straže« bo v torek 26. avgusta ob 2. uri popoldne v društveni pisarni v Ljudskem Domu v Ljubljani.

Prvi ljudski tabor na Sv. Gori. Včeraj se je vršil velik shod na Sveti Gori pri Litiji z ogromnim obiskom. V imenu Kmečke Zveze za Moravče otvoril shod župnik Lovšin, predsedoval je shodu J. Zajec, poročal pa je dr. Ivan Zajec. Shod so počastili župani Oroslov Bric, Leopold Hostnik, Anton Klobučič, Janez Obreza, županov namestnik Franc Cirar, po občinskih svetovalcih pa so bile zastopane vse okoliške občine. Privrelo je ljudstvo na shod iz sledečih far: Sveta Gora, Vače, Peče, Kolovrat, Čemšenik, Zagorje, St. Lambert, Sava, Šmartno pri Litiji, Moravče in Polšnik. Iz Zagorja je privlekel 45 moških znani Taufer. Med njimi je bilo 25 nedoraslih mladeničev. Taufer, apneničar, je nameraval shod razbiti, pa je v svoji nameri žalostno pogorel. Ko je župnik Lovšin predlagal zahvalo in zaupanje dr. Sustersiču, dr. Kreku in dr. Zajcu, je nastal vihar ploska in gromoviti živjokliči so se razlegali na vse štiri strani sveta iz neštivilnih grl. Liberalci so žalostni gledali veličastni prizor. Pedrobno poročilo v ponedeljek.

Medvedov nagrobnik. V sredo sta si ogledala umetnostni zgodovinar J. Cankar in pisatelj Finžgar v delavnici podobarja Pavlina Medvedov nagrobnik, ki je že blizu izvršitve. Peruzijev model bo vrlo vklesan v marmor in spomenik bo brez dvoma mnogo lepši, kakor ga je pokazala slika v »Dom in Svetu«. Ob odkritju, smo izvedeli, da govori naš najboljši literarni zgodovinar prof. Grafenauer in v imenu akademike mladine pevec Jož. Lavrenčič. Že sedaj opozarjamo slavno občino.

stvo na to slavnost, ki se je bo prvi dan po katoliškem shodu lahko udeležilo na Zalab pri Kamniku. Podrobni program objavimo prihodnji teden.

Iz Viča. Zadnje sredo je nekdo iz Viča-Glinca v »Slovenskem Narodu« med drugimi lažmi trdil to, da hodi nadučitelja hčerka na ptuje vrte sadje krast. — Glede na to nesramno laž zahtevamo, da brezvestni obrekovalci tudi navede: na čegav vrt hodi sadje krast? Morda na »Kajzarjev«, »Kmetov« ali »Knezov«? Hčerka nadučitelja je že več tednov na počitnicah v Krškem na Dolenskem; torej ona vendar ne more dolge poti s Krškega na Vič brez letalnega stroja delati — in to celo ponoči! — Bog me, ta dopisnik ga pa res pihne! Čegavo pa je sadje na šolskem prostoru okrog stare šole, o tem se z modrim dopisuncem ne bomo prekljali, kajti to je že davno dognana stvar. Sicer pa o tej zadevi utegne še sodišče govoriti. — Viški dopisun, — če imaš kaj časti in dostojnosti v sebi, — se pod svoje neslane dopise v prihodnje podpiši, da bomo vsaj vedeli s kakim ignorantom imamo opraviti. — O županih in šolskih razmerah poročamo naknadno. Pride polagoma vse na vrsto, da vaši somišljeniki izvedo, kako se godi pri županstvu in pri krajnem šolskem svetu. — Viški.

Stanje ljudskih šol na Hrvaškem. Koncem šolskega leta 1911/12. je bilo na Hrvaškem in v Slavoniji 1620 ljudskih šol, in sicer 1496 javnih in občin, 48 javnih konfesionalnih in 76 zasebnih. Po učnem jeziku je bilo 98,59% hrvaških ali srbskih, 1,07% nemških, 0,07% mažarskih in 0,27% slovaških ljudskih šol. Gradbeni in vzdrževalni stroški za ljudske šole so znašali 7,504.971 K; učiteljskih moči je bilo 3114.

Umrl je dr. Napoleon pl. Špun-Strizić, vpok. septemvir zagrebskega sodnega dvora, star 75 let.

Orožniška postaja v Vodmatu se je premestila v Spodnjo Hrušico, postaja na Viču pa v Kozarje.

Na južni železnici je imenovan višji revident Avgust in Eberhart za strokovnega referenta prometne službe prui tržaškem obrtnem inšpektoratu; premeščeni so: asistent Stergar iz Zidanega mosta v Trst, in asistent Franc Ljupša iz Radgone v Logatec, uradniški aspirant Martin Križan iz Trnovo-Bistrice v Zgornji Dravograd in uradniški aspirant Ernest Rajgelj iz Zagrada v Ogled.

Iz Škofje Loke. Odkar vozi med železniško postajo Trata in Škofjo Loko prostoren in eleganten avto, se je osební promet izdatno pomnožil. Domači izvoščiki so — kar je umevno — sicer nevoljni na to brezkonjsko a naglo vprego, pa kaj se če. Vsakdo se najraje posluži komodnih, brezprašnih in brezmušnih prevoznih sredstev. Ko bo dograjena nova cesta, ki je sedaj v delu, bo Škofja Loka zopet dokaj pridobila. Nova cestna zgradba, kakor tudi stavba krasnega mostu lepo napreduje. Pogostno deževje je seveda v napotje. Dobe se pa ljudje, ki jim nova cesta daje povod, da se hudujejo nad posameznimi osebami, ki imajo največ zaslug, da se bo to prepotrebno podjetje vendar enkrat izvršilo. Umevno je, da posameznikom, ki jim bo cesta prerezala travnike in njive, to ni posebno po volji; toda treba se je malo ozirati na splošnost in na občno korist, ki jo bo imelo škofjeloško mesto, okolica ter cela poljanska in selška dolina. Promet na tej cesti bo naravnost ogromen. Enakomernost nevoljo in pa nemodro konservativnost so kazali nekateri po-

sestniki tudi svoj čas, ko se je gradila železnica. Dosegli so, da ima Škofja Loka pol ure oddaljen kolodvor. Vse poznejše kesanje železnice se ni privedlo do mestnih vrat. Tujcev je letos v mestu in v Škofji Loki zopet nekaj več, nego navadno. Upamo, da bo uprav olajšana zveza z železnico dovedla v zdravo, v vabljenim šetališči in s krepilnimi kopališči oskrbljeno Loko čedalje več letoviščarjev.

Razpisano srednješolsko mesto. Na gimnaziji v St. Pavlu na Koroškem je razpisana suplentura za šolsko leto 1913/14 iz klasične filologije z nemškim in slovenskim učnim jezikom. Prošnje na ravnateljstvo tega zavoda do 21 tega meseca.

Izvoz živine iz Hrvaške leta 1912. je znašal 507.680 glav v vrednosti 74 milijonov 961.058 K; v prejšnjih letih je znašal izvoz: 1907. leta 56 in pol milijona, 1908. leta 63 milijonov; 1909. l. 68 milijonov, 1910. leta 70 milijonov, 1911. leta 40 milijonov kron. Izvažajo se največ rogata živina in svinje, pa tudi veliko konj in ovac.

Nova trdnjava v Bosni. Iz sarajevskih vojaških krogov se poroča, da se na jugovzhodni meji Bosne zgradi nova moderna trdnjava.

Nepotopljiva ladja. Neki star francoski pomorščak je napravil model za ladjo, ki se v nobenem slučaju ne more potopiti.

Divji lovci na Hrvaškem. Logar v Jasenahu v Slavoniji Marko Raič in njegov namestnik Gliša Solar sta šla kot divja lovca na lov v lovišče suhopoljskega veleposestnika Jankovića. Tu so ju opazili domači čuvaji in streljali. Solar je ranjen pobegnil, Raiča so pa čez nekaj dni po dolgem iskanju našli mrtvega.

Izjava. Podpisani gasilci v Sori izjavljamo, da ni nihče nas v zvezi z dopisom v »Slovenskem Domu« in v »Slovenskem Narodu«. Dotični dopisnik se zaletava na silno surov način v razne osebe in jim podtika, kakor bi bili mi gasilci v zvezi s takim pisanjem. Izjavljamo, da ni bilo na naši veselici nobenega od nas prirejenega plesa in ni bil odbor s tem v nikaki zvezi. S tem povemo, da je zoper našo gasilsko čast, da bi na tak način delali prepire sosednim bratskim gasilcem. S tem smo enkrat za vselej opravili z nespodobnimi čenčarijami, ki jih noben pameten človek ne piše in ne bere.

Jožef Kusar, podnačelnik. Franc Kokalj, blagajnik. — Jožef Jamnik, Iv. Kožuh, Jožef Dolenc, Franc Svobšek, odborniki.

Na Hrvaškem zopet kolera. V Krčedinu pri Stari Pazovi sta obolela dva brata na znakih azijske kolere. Eden je že umrl, drugi se bori s smrtno. Oblasti so znova uvedle stroge odredbe, da se bolezen ne raznese.

Na hrvaškem deželnem posestvu Božjakovini se obeta letos prvič, odkar je v deželni upravi, 70.000 K čistega dobička. Žito je izvrstno obrodilo in stanje živine je enako povoljno.

Semenj. Prihodnji četrtek dne 21. t. m. bo v Kandiji pri Novem mestu mesečni semenj za živino, konje in prašiče. Prodajala se bo izven tega tudi perutnina, jajca, zelenjava in vsakovrstne druge reči.

Avtomobilski dirkači so vozili skozi Mirno dne 15. t. m. od 3. do pol 4. ure popoldne.

Šola na Mirni se je končala dne 4. t. m.

ga sedejna in za dobre tri kile sm dol uzeu, ke na pridem nč na zrak.«

»A brau tud nis nč ud tega?«

»Tist pa še mn. Ta zadnkat sm dubiu »Sluensk Naru« u roke, tekat, ke je stal notr, de u izvrševaln udbor ta narodn napredne stranke hrvašk-sluensk katolšk shod prezeru, al iz drugem besedam rečen: de ga na u tou nč videt. Ud tistga časa pa nism dubu nubenga našga lista pred uči. Zadnč sm tud guvuru dol pr men na Kudelum pred hiša iz enno rotuškm slugatam, ke je en koš tku težku nesu, de sa mu kar kusti pokale pud nim. Pred mojem dumam je koš dol pustavu, de b se mečkn pučou in uddehnou, pa sm ga prašu, kua tku težku nese. »Eh, same špegle; čist črne špegle, take, de se prou nč na vid skus,« m je reku in s začeu brisat pot iz čela. »Za kua vam pa uja te špegle, pa tulk?« prašu sm ga jest in mu začeu brskat pu koš in gledat tiste črne špegle. »Za kua nek! Gespud Korl sa me puslal, de nej jh razdelim med Iblančane pu temla konce mesta in ukolce. Druh rotuššk slugati jh raznašaja pa pu druggeh konceh. Tu t rečem: ceu rotuž je že zdej ene tri dni na nugah sam zavle tehla špegl in cvikarju.« — »A cvikarje maš tud! Lej, lej!« — »Sevede; kar s holt kdu izbere, tu mu pa dam. Kua s uš pa ti zbrau, Pepe, cvikar al

špegle?« — »Za kua m pa uja take špegle al pa cvikar, ke s nč skus na vid? Take špegle nej m pošle gespud Korl, de um iz nim ukul vogla vidu. Pa jh um uzeu, pa še prou hvaležn mu um zajne.« — »Takeh pa zdej ni mama. Čak, kedr u kašna naša kumedja u Iblan, tekat uma pa še take špegle ukul delil, de se u use pu topelt vidl skus; za hrvašk-sluensk katolšk shod sa pa ta nar bulš takele, sa rekel gespud Korl, de s nč skus na vid.« — »A tku! Tok zavle katoliškega shoda raznašate tela špegle, aha! Zdej šele zastopm ta reč; zdej šele vem, za kua vas iz takinu ajfram gespud Korl tku ukul poja!« — »Kua pa če! Ta narodn-napredn izvrševaln udbor je enkat sklenu, de Iblančani na smeja videt katoliškega shoda, pa je vn. Kokr pa gespudi že puznaja Iblančane, de s na uja dal dupuvedat, de na smeja videt katoliškega shoda, jm pa ni družga čez ustal, kokor črne špegle. Če uja mel enkat tela črne špegle na nos, pol nej pa le gledaja, če ga čja in če morja.« — »Ti, prjatu, tu je pa ena srečna misu in jest gespude Korlne gratulemam za ta misu. Sam tu je še hudaman, če uja Iblančani tli te špegle nateknt tekat na nus, ke u hrvašk-sluensk katolšk shod u Iblan.« — »Kokr čja. Kdur na umou tekat našeh špegl na nos, tist ni naš.«

»Tula sma guvorla iz rotužkem slugatam, družga nč; pa m ni nč umevno, de b deželna zveza za tujsk prumet zvulila Luigi Calcota za častnga člana. Pa za kua b ga tud zvulila?! Calco ja, kulkr jest vem, nima prou nubeneh zaslug za tujsk prumet.«

»Kdu prau de ne? A nis brau ta zadna sebotu u ta »Sluenskmu Narude«, kašna reklama je naredu za naša Gurejska iz sojmo sedem kilometru dougem pudlistkam?« je prpouu gespud Guvekar.

»Nč nism brau. Kua pa je prouza-prou puvedu, de s je prdubu tku neprecenlive zasluge za tujsk prumet?«

»Ja, veš, prou usega t na morm puvedat, zatu ke sm preh zaspau, predn sm du konca prebrau. Trikat sm začeu in še črn kufe iz lemons not sm preh spiu, de b m ja uč preh skp na padle, pa ni use skp nč pumagal. Kar zakimu sm zraun, pa je blu.«

»Tu t že rad verjamem; al tulk m pa že loka puveš, kulkr s prebrau.«

»Tulk vem, de je stal notr ud ene debele gespe iz Iblane, kuku se je vuzila iz sojem utrocom na Gurejsk na letuviše. Kuku sa s utroce ubleke pupackal u vagone; kuku jh je pol en fjakar čist mokre puvrh še du kože uderu in kuku lubezniu sa jm za drah gnar nametal pol u en pudstrešn sobe slama na tla, de sa mel ke za spat,

Tud mlek je biu usak dan za frušték mal prsmujen, iz ena beseda: sam take reči je našteu notr, de more usacga Iblančana prjet nepremagliu vesele pudat se hitr na Gurejsk in bt tku deležn ush dubrot letuviškega žeulej-na Kranjskem.«

»A tku! Pol b ga pa žihr gurejske občne na kašna viža udlikvale, ke ud tega negauga pudlistka uja mele vnder te občne ta nar več prefita, a ne?«

»Kua pa; sej sm slišu, de se mu uja te dni prišli puklont usi gurejsk žepani in huteliri in se mu zahvalt za negau amuzetje.«

»Lej, lej, pa jest res nism še nč slišu ud tega.«

»Mugoče. Veš, liberalci sa sploli bl skromn in puhlevn in takeh rči na ubešaja prec na ta velk zgum. Zatu te pa prosim, de tud ti nubenumu naprej na puveš, de se pol na u rekl, de jest use vn sklubeštram, kar se sklone pr sejah deželne zveze za tujsk prumet.«

»Kar brez skrbi bod. Sej me ja pu znaš, de znam moučat! Ja, kua sm že tou rečt: tala Calco pa velik kuristnga spiše.«

»Tu t rečem: tku mu pa gre peru, kokr rank šetink jezek. Kar jejnati t na zna, kedr t enkat začne. Edin tu je še dubruta za sluensk narud in za »Sluensk Narud«, de se mal kerkat uglas

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

— **Toča** je napravila v vasi Samotara, občina Horjul, dne 10. t. m. škode nad 18.000 K. Posestnikom so uničeni vsi poljski pridelki. Vložena je prošnja za državno podporo.

— **Utonil je** sedemdesetletni Matjež Sojer iz Doba. Dne 11. t. m. popoldne je šel s konjem po pesek na Bistrico, kjer se mu je menda konj splasil. Konja, ki se je s plavanjem ubranil, da ga ni deroča voda odnesla, so ljudje komaj živega rešili, voznička je pa deroča in močno narasla Bistrica odnesla naprej, preden so prišli ljudje na pomoč. Dobili so ga šele drugi dan zjutraj blizu Ihana. Pokopan je bil v četrtek dne 14. t. m. v Dobu. N. p. v. m.!

— **Umrli je** na Gočah dne 15. avgusta posestnik gospod Jožef Habek, star 57 let. Pokojnik je bil vrl in odličen naš pristaš, blaga duša, zgled kremenitega, krščanskega značaja. Počivaj v miru! — Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoldne.

— **Vlom.** V noči od 14. do 15. t. m. so tatovi vlomili v Jezeru pri Trebnjem v prodajalnico trgovca Roglja. Odnegli so več špecerijskega blaga in denarja, kar ga je bilo v blagajni, vsega v vrednosti 800 kron. Posebno slast so imeli do tobaka, ki so ga odnesli tri zaboje. Tatovom, ki so v tej okolici zelo domači, so na sledu in je upati, da bodo kmalu v rokah pravice.

— **Velika nesreča** se je pripetila posestniku Antonu Šalehar iz Blata pri Trebnjem, kateremu se je strgalo eno leto staro žrebe, vredno 200 kron, se nasadilo na vile in takoj poginilo.

— **C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.** Bilanža tega zavoda za prvo polletje 1913 izkazuje vstevši prenos dobička lanskega leta 12.703.999 K 41 vin. čistega dobička, proti 11.899.026 K 24 vin. za isto dobo pretečenega leta. V kolikor so z dnem 30. junija 1913 konzorcijske kupčije popolnoma obračunane, so vpoštevani njih uspehi. Dobički iz sindikata za delnice delniške družbe Franc Ks. Brosche sin niso všteti v dobičku in tvorijo tako še znatno rezervo.

Koroške novice.

k **Iz Slovenskega Korotana.** Prijatelj našega lista nam piše: V začetku tega meseca sem se peljal preko Jesenic na Koroško. Na celi progi od Področnice pa do Celovca nisem čul iz izprevodnikov ust slovenskega naziva postaj, ampak vse samo v nemškem jeziku, dasi so vse rečene postaje tudi s slovenskim besedilom označene. Isto sem opazil tudi na poti nazaj. Torej to ni posamezen slučaj, ampak se našega jezika pravice dosledno tako prezirajo. Priliko sem imel govoriti z dvema koroškima kmetoma, ki sta se peljala iz Svetne vasi v Bistrico v Rožu. Pravila sta mi, da so izprva izprevodniki pač tudi v slovenščini klicali postaje, ali zdaj se noben izprevodnik več ne zmeni za to. Izprevodniki ne postajajo tako menda na svojo odgovornost, ampak imajo tako naročeno od zgoraj. Treba bi bilo v državnem zboru izpregovoriti o tem nezaznaslanem nemškem postopanju. Zakaj pa izprevodniki gorenjske, dolenske, kamniške in vrhniške železnice kličejo notabene po čisto slovenskih tleh postaje tudi v nemškem jeziku? Ali nismo vsi podaniki ene in iste države, z enimi in istimi dolžnostmi in pravicami? Quousque tandem?

Ljubljanske novice.

lj **Seja za zunanje priprave katoliškega shoda** se vrši danes ob pol 8. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D. Prej se vrši ob 6. uri zvečer kratka konferenca načelnikov odsekov. Prosimo polnoštevilne udeležbe!

lj **Deklice in dečki, ki nameravajo nastopiti pri sprevedu katoliškega shoda v narodnih nošah, naj se zbere jutri, v nedeljo, dne 17. t. mes., ob 2. uri popoldne na vrtu v Alojzevišču.** Prosimo tudi gđne učiteljice iz Ljubljane in okolice, ki imajo narodne noše, da se zbere jutri, v nedeljo, 17. avgusta, ob 2. uri popoldne na vrtu Alojzevišča.

lj **Prosimo za rožel Vse lastnike lepih vrtov v Ljubljani in okolici** lepo prosimo, da blagovolijo podariti pripravljalnemu odboru za katoliški shod kolikor mogoče veliko rož, da tako olajšajo delo damskemu odseku za rože (načelnica gospa Terezina dr. Peganova) in pomagajo lepšemu uspehu katoliškega shoda. Prosimo posebno za vrtnice. Rože naj se blagohotno oddajo prihodnji petek od 9. ure popoldne do 6. ure zvečer pri gospe Franji Volta v poslopju Gospodarske zveze na Dunajski cesti, I. nadstropje.

lj **Pevska skušnja za nastope pri katoliškem shodu je danes, v soboto ob 8. uri zvečer v Ljudskem Domu.**

lj **Pevska vaja.** Danes v soboto ob pol sedmih zvečer bo v Alojzevišču pevka

vaja za pontifikalne sv. maše v stolnici povodom katoliškega shoda. Vabljeni so vsi ljubljanski gg. cerkveni pevci in pevke.

lj **Še nekaj o katoliškem shodu.** Nervozni so radi izjave svojega izvrševalnega odbora gospodje okoli »Slovenskega Naroda«. Gospodje naj se lepo pomirijo — tista izjava je sicer nekaj zelo žalostnega za obzorje gotovih gospodov, ki hočejo v Ljubljani zvoniti veliki zvon, katoliški shod bo pa vendar iz verskega, patriotičnega in narodnega stališča nekaj tako lepega in za Ljubljano koristnega, da mora vsak pameten človek izgubiti nervoznost in z veseljem pričakovati trenutka, ko razvije pred nami slovensko ljudstvo krasoto svojih narodnih noš. Zato nikar ne zavijajte, da je to »strankarska prireditelstva sovražna tendenca napram naprednemu prebivalstvu«. To sovražna tendenca so iznašli samo pri »Narodu«, kjer jim je že vsak sovražnik, kdor v »Narodni Tiskarni« tiskovin ne naročuje. Program katoliškega shoda ima tako obliko, da lahko vsak katoličan sodeluje. Pri nas seveda so »katoličani« v »Narodni tiskarni« napram katoliškemu shodu manj tolerantni kot so proti katoliškam shodom v Nemčiji protestantni in židje. »Narod hoče nekaj izrabljati tudi slavnost novomeškega »Sokola«. Ravno tam se je pokazala skrajna gostoljubnost naših somišljenikov. Kljub temu da je dan prej izšla v »Narodu« znana žaljiva izjava, so mnogi naši somišljeniki izobesili zastave. Če se imajo »Narodovci« kaj pritoževati, naj primejo tiste, ki so priobčili tisto izjavo, ne da bi vabila k seji razposlali tako, da bi se je mogli udeležiti vsaj vsi liberalni občinski zastopniki! O izjavi »Naroda« tako niti vsi ljubljanski liberalni občinski svetniki niso bili informirani. Naš občinski zastop v Kandiji pri Novem mestu je pa sklenil, da naj se na čast prišlim »Sokolom« izobesijo zastave in ondotni g. prior usmiljenih bratov je dekletom, ki so okinčale »Sokole« s cveticami, radevolje dal na razpolago svoj vrt. Kako »Narodovci« to vračajo, je znano. Na vse to prav mirno rečemo: Mi ne bomo nikdar agitirali proti razobešanju zastav pri vaših slavnostih, mi bomo stali vedno na stališču, da Ljubljana potrebuje razvitja tujskega prometa in da je to odvisno le od takta in gostoljubnosti vsega prebivalstva. To je naše stališče in prepričani smo, da je za korist Ljubljane edino pravo.

lj **Koroški Slovenci** se pripeljejo v Ljubljano s posebnim vlakom dne 24. avgusta ob 7. uri 47 minut zjutraj. S kolodvora odidejo takoj na zbirališče, kjer se pridružijo slavnostnemu sprevedu. V koroški skupini bodo zastopane vse slovenske koroške narodne noše.

lj **Vse gostilne, ki so naročene v Ljubljani na »Slovenca«,** priobčimo v posebnem listu »Ljubljana ob hrvaško-slovenskem katoliškem shodu« in prosimo udeležnike, naj obiščejo te gostilne.

lj **V ponedeljek, 18. avgusta** (rojstni dan presv. cesarja) se bo pri pontifikalni sv. maši v stolnici ob desetih izvajalo sledeče: Missa IV. in F. z l. M. Brosig; Gradual »Benedictus es«, z l. Ant. Foerster; ofertorij »Benedictus sit«, z l. V. Goller; po sv. maši cesarska himna.

lj **V proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja Franca Josipa I.** se udeležijo kranski vojevniki kor v nedeljo, dne 17. avgusta, ob 8. uri v župni cerkvi sv. Jakoba sv. maše. Kor odkoraka z zastavo in z godbo na čelu od svoje pisarne, Marije Terezije cesta št. 14, ob tri četrt na 8. uro v cerkev. Po sv. maši bo na vrtu restavracije »Novi svet« prijateljski sestanek in zajtrkovalni koncert.

lj **Proslava rojstnega dne našega cesarja.** Jutri, ob 8. bo v šentjakobski cerkvi sv. maša veterancev v spomin rojstnega dne našega presvitlega vladarja. Sodeluje godba z Viča. — Ob pol 12. uri pa bo maša c. kr. drž. uslužbencev vseh kategorij.

lj **Zaobljubljena procesija.** Ponedeljek ob 4. uri zjutraj gre zaobljubljena procesija vseh ljubljanskih fará k Sv. Roku v Dravljje.

lj **Tridesetletnica** obhaja danes strojnik g. Ivan Tomažič, odkar služi v Pollakovih tovarni. Bog živi vrlega somišljenika!

lj **Poročil se je** danes dopoldne v šentjakobski cerkvi občinski svetnik S. L. S. hišni posestnik g. Tomaž Novak z gđno. Marijo Pipan. Ženin in nevesta sta istočasno obhajala tudi desetletnico, odkar delujeta v tobačni tovarni. Vrlemu somišljeniku naše najiskrenejše čestitke! — Poročil se je gospod Anton Rasperger, uradnik južne železnice na Dunaju, z gđ. Lojziko Eržen iz Ljubljane. Bilo srečno! — Poročil se je včeraj v frančiškanski cerkvi magistratni koncipist g. Vladimir Breskvar z gospico Valčič Skuško, hčerko velečislane in ugledne rodbine ljubljanske.

lj **Komik slovenskega gledališča gosp. Povhe** je dobil ponudbo z berlinskega

operetnega gledališča »Theater des Westens«. Obljubujejo mu 500 kron začetne plače.

lj **K jutrišnji uprizoritvi »Kneza Semberijskega na prostem, ki bo točno ob pol 3. popoldne poleg parkhotela »Tivoli«, je pripravljen nad tisoč posetnikov iz Trsta in Primorja in enako število s štajerskega, tako da je že sedaj zagotovljen ogromen poset. Udeležbe se je vsi udeleženci kongresa nar. strokovne organizacije. Opozorjamo občinstvo na to, da si bo pravočasno oskrbelo vstopnice. Veliki uspeh včerajšnje prve uprizoritve, ki se je kar najpovoljnejše izvršila navzlic ponovnemu pršenju pred približno en tisoč gledalci, je najboljša reklama. Varietne veselice jutri glasom že prošli teden priobčenega sporeda ne bo. Cene so iste kakor včeraj: 2 K, 1 K, 60 vin., 40 vin. in 20 vin. — Vse tiste, ki so pri uprizoritvi sodelovali včeraj, prosimo, da se pridejo v »Tivoli« maskirat že ob pol ene popoldan!**

lj **Deklamacijski večer g. Milana Skrbiniška,** režiserja in igralca in g. Josipa Šesta, igralca, se vrši danes ob pol devetih zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«. Vstopnice (sedeži) se dobé tudi v predprodaji, in sicer pri gđni. Jerici Dolenčevi, trafikantini v Prešernovi ulici. Dobe se sedeži po 3 K, 2 K, 1 K. Dijaki plačajo za kronske sedeže 60 vin., a ti sedeži se bodo prodajali šele zvečer pri blagajni, ki se odpre ob osmih.

lj **Razdelitve ustanov razpuščenega kranijskega vojaškega kora.** Povodom proslave rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja Franca Josipa I. dne 18. avgusta ob pol 10. uri dopoldne, se razdele v salonu pri »Novem svetu« ustanove od 20 do 45 kron med 14 veteranov in 15 vdov.

lj **Toča v Ljubljani in okolici.** Včeraj, kmalu po štirih popoldne, se je vsula nad Ljubljano in okolico debela toča, ki je napravila na poljskih pridelkih občutno škodo. Padala je kakih osem minut in je naredila zlasti mnogo kvara na sadnem drevju ter vrtovih za zelenjavo. Že itak visoke cene živil bodo najbrže vnovič poskočile. Škode ni mogoče sedaj niti približno ceniti, gotovo pa znaša več tisoč kron. Še danes marsikod leži toča. — Tudi z Goriškega prihajajo poročila, da je toča včeraj silno klestila.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Marija Magdalena Valentincič, posestnikova hči, 5 tednov. — Julijana Kobilca, vrtnarjeva hči, 13 let. — Alojzija Gorjan, žena tovarniškega kurjača, 43 let. — Friderika Falle, hči krojaškega pomočnika, 6 tednov.

lj **Namesto venca na grob g. svetnika Iv. Vencaja** je daroval državni in deželni poslanec g. Fran Povše 15 K.

lj **V prisilno delavnico** so danes oddali 29letnega malopridneža Riharda Majerja iz Beljaka.

lj **Tržne vesti.** Danes sta pripeljala dva Vipave ana trg 93 skatulj grozdja. — Krompirja so pripeljali 12 voz in ga prodajali po stari ceni, to je po 6 K 100 kg. — Zeljnatih glav je bilo na trgu dva voza in so jih prodajali 100 glav za 15 K. — Drv je bilo 23 voz in so bila po K 19—19'50 seženj. — Jajc je tržno nadzorstvo od 11. do danes preiskalo 6000, med katerimi je bilo 17 pokvarjenih. Splošno pa današnji trg ni bil z živili tako dobro preskrbljen, kljub temu, da jih je bilo dovolj, kakor običajno ob sobotah, in so bila vsa živila tudi nekoliko dražja, posebno draga je bila perutnina.

lj **Otroški pogrebi pri Sv. Petru.** »Narod« je objavil v četrtek notico, v kateri med drugim piše: V neki rodbini je umrl mal otrok. V terek bi moral biti pogreb, za kar je rodbina plačala pristopbino 9 K. Cerkovnik je prišel po otroka ob pol 2. popoldne in obenem sporočil, da bo otrok ob 4. blagoslovljen in pokopan pri Svetem Križu. Ob določeni uri se je rodbina zbrala na pokopališču in čakala na pogreb. Toda vse čakanje je bilo zaman. Ko so vprašali, kaj je s pogrebom, se jim je reklo, da bo šele ob 7. zvečer. Ker pogrebi tako dolgo niso mogli čakati, so šli iskat malega mrliča. Našli so ga v zakristiji, skritega pod klopio. Nevoljni zaradi take surovosti in brezdušnosti, so plačali par kron grobarju, da je otroka položil v jamo in ga zakopal brez blagoslova. Takšno škandalozno postopanje pri sv. Petru ni morda izjema, marveč pravilo. — »Narod« je pri tej notici zopet enkrat pošteno nasedel. Stvar je namreč ta-le: Cerkovni napovedovalec pogrebov pri sv. Petru, Ignacij Učakar, je prišel k dotični stranki v Zelni jami, kjer so imeli mrliča. Vprašal je mater, kakšen pogreb da želi, ali z duhovnikom ali brez njega. Mati mu je pa takole odgovorila: »Vi tako naredite, samo da f . . . ne bo zraven; ni treba ne voza pa nobene stvari ne. Ne maram, da bi se ta h . . . vozil z mojim otrokom. Za tiste denarje svojega možička raje pod pazduho primem, pa greva v gostilno in denar zapijeva, namesto da bi ga f . . . požrl.« Napovedovalcu je plačala nato navadne pristojbine za pogreb brez duhovna in pristojbino za prenos otroka na pokopališče v znesku 7 K 80 vin. in 1 K 20 vin. navitnine napo-

vedovalcu, češ, rajši vam več dam, samo da f . . . zraven ne bo. Napovedovalec ji je nato povedal, da bo nesel otroka k Sv. Križu ob 2. popoldne, ob 4. naj pa pridejo k pogrebu, ker bo otrok v cerkvi pri Sv. Križu takrat blagoslovljen. To se je tudi zgodilo in je bil otrok res v cerkvi blagoslovljen, cerkovnik je pa napovedovalcu rekel, da bo že on s svojimi ljudmi otroka sam pokopal. Cerkev je torej v tem slučaju postopala popolnoma pravilno in se ne more cerkvenim funkcionarjem pri Sv. Petru ničesar očitati.

lj **Knez Semberijski.** Če bo jutri, v nedeljo, 17. t. m., deževalo, se »Knez Semberijski« uprizori v deželno gledališču. Cene so iste kakor za predstavo na prostem. Prva predstava bo ob pol 3. uri popoldne, druga ob 7. uri zvečer. Igralci naj se pridejo v deželno gledališče kostimirati že ob pol eni! Tudi jezdec! Če bo lepo vreme, bo predstava samo ob pol 3. popoldne v park-hotelu »Tivoli«. Kostumirat pa se naj pridejo vsi igralci ob vsakem vremenu v deželno gledališče. Če se bo igralo v gledališču, bo predstavama sledil variete.

Primorske vesti.

p **Občinski odbor tržaški.** V četrtek popoldne se je vršila v drugi seji tržaškega občinskega sveta volitev občinskega odbora in 21 komisij. Odbor šteje z županom in s obema podžupanoma 18 članov, in sicer 15 italijanskih liberalcev, 2 Slovenca in enega socialist.

p **Goriški občinski svet protestira.** V sredo zvečer ob 9. uri je imel goriški občinski svet polnoštevilno obiskano sejo, v kateri je protestiral proti odloku vlade, ki je vzela mestnim očancem agende prenešenega delokroga. Sklicuje se na dejstvo, da je mestni svet že celih 63 let »povoljno vladal«, so sklenili, da ne marajo niti pri vladi protestirati niti interpelirati v parlamentu. Pravijo, da hočejo preiti na dnevni red in se ne več baviti z dogodkom.

p **Tihotapci streljali na finančno stražo.** Iz Trsta se poroča, da je ponoči na 15. t. m. opazil komisar finančne straže Künzer dva moža z velikima zavojema na hrbtu, ki sta poizkusila prekorčiti carinsko mejo. Komisar jima je zaklical, da naj obstojita, a tihotapca sta prišla bežati, komisar je pa za njima tek. Tihotapca sta se obrnila in eden je iz revolverja ustrelil na komisarja, ki se je zgrudil nevarno ranjen na tla, tihotapca sta pa pobegnili. Kroglica je komisarju razbila nos in levo oko. Prenesli so ga v bolnišnico.

O tem dogodku se nam še dodatno poroča: Sinoči je finančni komisar Gustav Künzel v družbi z nekim finančnim stražnikom zasledoval nekaj tihotapcev na cesti proti Barkovljam. Finančni stražnik je bil preoblečen v žensko obleko, da bi ga ne spoznali. Bilo je okoli pol 2. ure ponoči, ko so tihotapci pojavili in finančna organa sta se približila, da bi jih aretirala. Ali eden je ustrelil parkrat iz revolverja in dva strela sta zadela komisarja Künzelna. En projektil mu je prodril nos, drugi zenico levega očesa. Ranjenega funkcionarja, ki je postal žrtev svoje dolžnosti, so prepeljali v bolnišnico v težkem stanju. Kot osumljen je bil aretiran 32letni Josip Šuligoj iz Loka, premikaj južne železnice, bivajoč na Greti 82. Ko je streljal, je imel na glavi železničarsko čepico. S to čepico ga je videl ob 12. uri 40 minut tudi redar Jazbec na neki samotni stezi na Greti, kjer je celo govoril z njim. Šuligoj taji trdovratno.

p **Grozna nesreča. Živa zgorela.** V Dekanih je 38letna soproga finančnega respicienta Terezija Vovk pripravljala kavo na špiritovem plamenu. Pri tem pa se je aparat prevrnil, goreča tekočina se je razlila po Vovkovi in je plamen zažgal njeno obleko. Kakor zblaznela od strašnih bolečin je klicala na pomoč. Hišni ljudje so tudi res prihiteli, pogasili plamen in jej skušali ublažiti strašne bolečine. Potem so jo prepeljali v Trst v mestno bolnišnico, kjer so jo položili v permanentno kopel. Toda vsa prizadevanja zdravnikov jej niso mogla več pomagati. Revica je izdihnila ob pol 10. uri zvečer.

p **Renjickolo — slepar.** Iz Pulja je izginil G. B. Costa, ki je bil prišel pred časom iz Napolja v Pulj — brez denarja ustanovljat rajna podjetja. Costa je ogoljufal Puljčane za okroglo 100.000 K. Nekega drugega renjickolo, ki je bil pri Costi za knjigovodjo, so še pravi čas prijeli.

p **Zločinska tovariša.** V nekem prepadu blizu Reke so našli težaka Roka Leniča, ki je bil zaposlen v reški lukii, na pol mrtvega. Z muko in naporom je povedal mož, da sta ga zavrtno napadla tovariša Linič in Miculin in da sta ga, da se maščujeta, strašno pretepla. Potem pa vrgla v prepad, ker sta

misli, da je mrtev. Oba zločinca so zaprli.

p Izredna brzina čolna na motor. Plovno podjetje Racič v Pulji si je nabavilo čolna na motor, ki dosega brzino 31 morskih milj na uro. To bo menda pač daleč na okrog rekord.

p Občina v stiskah. Finance občine Cres na otoku so po poročilu deželnege odbora istrskega, ki je revidiral njeno poslovanje, naravnost obupne, virov za izboljšanje pa ni nikjer. Vsled tega je odstopil župan in vsi občinski svetovalci.

p Nesreča radi samovarja. V Dekaniji pri Kopru je ponesrečila s samovarom na špirit sopraga Terezija respicienta finančne straže Vovka. Žena je pripravljala kavo, a se ji je samovar prevrnil. Pri tem je dobila revica take opekline, da je umrla za poškodbami, čim so jo pripeljali v splošno bolnišnico v Trstu.

p Italijanska jadrnica se je pogreznila. V četrtek popoldne je priplula v puljski pristan vojna torpedovka, ki je vlekla za seboj čoln, v katerem je bilo osem mož. Vse je takoj vedelo, da se je zgodila na morju nesreča in da je ona osmerica rešena posadka. Kakor že več dni je bilo morje tudi v četrtek viharno in si je izbralo za žrtev italijansko jadrnico »L'Indipendente«. Ladja je bila na potu iz egejskega vodovja v Benetke in je jadrila po Kvarnerju dve milj pod Puljem, ko se je lotil strahovit piš. Ladjico je metala burja po valovih kakor lupino in kmalu so tudi začutili pomorščaki vodo. Začeli so pumpati, a ko so videli, da se jadrnica le pogreza, so odpeli rešilni čoln, poskakali vanj, se poslovili od ladje in čakali, da pogoltno morje i njihov čoln. K sreči pa je prišla mimo mesta nesreče torpedovka, ki ji je vzela na vrv in jih zavlekla v Pulj. Jadrnico, ki je nosila 450 ton težkega orožja, so vrnili v vodo. V Pulju je bila s torpedovko vrnjena tudi 30 K. Izguba je bila zavarovalna.

p Gorški pastor umrl. V četrtek je umrl v Gorici po dolgi in mučni bolezni župnik in starejša protestantske cerkvene občine dr. Schmidt.

p Smrt pred vozom sena. Kmet Josip Miličič iz Lindarja je prišel, ker so se mu volji splašili, tako nesrečno pod voz sena, da so mu kolesa zlomila eno nogo in roko in ga tudi sicer precej poškodovala. Ko so ga hoteli spraviti v bolnišnico v Pulj, je revež umrl že med potom v vlaku. Truplo so shranili v kanfanarski mrtvašnici.

p Polna glava sekanca. V puljsko deželno bolnišnico so sprejeli deklico Veroniko Gregoričovo iz Buzeta. Otrok ima v glavi polno sekanca in njen oče je pojasnil, da je slučajno padla s sekanecem nabita puška tako nerodno, da je šel naboj dekletu v glavo. Otrok pač glede na hude rane ne more okrevati.

STRELA

je udarila danes na Viču v neko novo hišo skozi dimnik in omamila ter hudo poškodovala zidarja Antona Oblaka, zidarja Karla Novaka in Marijo Narobe, delavko, vse tri uslužbene pri zidarskem mojstru Königu. Vse tri so odpeljali v bolnico.

Boj za Kosciuškov spomenik v Krakovu.

(Dr. L. Lénard.)

Veliki moške nimajo vedno sreče s svojimi posmrtnimi spomeniki. Tudi naši slovenski duševni veliki bi nam vedeli povedati marsikako grenko tožbo, ako bi jih vprašali. Prešerna se po smrti tlači noč in dan težka in mrzla muza in naš pevec velikan se preplašeno skriva za veliko skalo, ker se boji, da mu bo muza nekega dne ali noči padla na pleča in ga podrla na tla. V življenju je bil pesniški genij njegovo gorje in on ga straši še po smrti.

Vodnik gleda zamišljeno doli po trgu, kjer prodajajo naše okoličanke: »race, piščeta, pure, kapune, teleta«, a na ušesa mu odmeva neprenehoma prijetna govorica ljubljanskih kuharic in branjev.

Radecki mora napajati svoja junaka prsa s pogovori svojih naslednikov o vojnem rokodolstvu, ki igrajo biljard v nemškem kazinu ter pijejo črno kavo in jedo sladole.

Ako bi meni po smrti dali Ljubljanci na izbiro, kaj hočem raje: da me naslikajo v Družinsko pratiko ali mi pa postavijo spomenik v Ljubljani, odgovoril bi brez dvoma:

»Naslikajte me, četudi na zadnje strani kam med inšerate, kjer se prodaja štupa za podgane in Maggijeva juha, raje pa, kot da bi mi postavili v Ljubljani spomenik. Saj po smrti bi rad imel mir.«

Mislil pa, da bi tako odgovorili tudi Prešeren in Vodnik, Grün in Radecki in sploh vsi možje, katere so kdaj slavili po Ljubljani, ako bi jih kdo po smrti vprašal za njihovo mnenje.

Toda to ni samo ljubljanska posebnost, ampak tudi po drugih deželah imajo

Darujte za katoliški shod!

Darovi naj se pošiljajo na naslov

Anton Sušnik, c. kr. profesor v Ljubljani.

veliki moške težave in neprijetnosti s svojimi spomeniki. Lahko bi tukaj povedal smešno in zanimivo povest, kako se je godilo z onim ogromnim in prekrasnim spomenikom, katerega je nemški cesar podaril Zedinjenim državam severne Amerike, toda ne maram, da mi ne bo kdo očital, da silim v politično godljo. Raje povem, kako se je godilo in kako stoji sedaj zadeva s Kosciuškovim spomenikom v Krakovu.

Kosciuško je najbolj slavni poljski narodni junak, takorekoč simbol poljskega viteštva in hrepenenja po osvobojenju. Nedaleč od Krakova se dviga Kosciuškov grič, katerega so nasuli Poljaki na čast svojemu velikemu junaku in boritelju za poljsko neodvisnost. Njegovo srce počiva na vrhuncu tega griča, ki gleda daleč naokrog po široki ravnini, tja čez rusko mejo. Kosciuško telo počiva pod stolno cerkvijo na kraljevem gradu Vavelu v Krakovu poleg trupel nekdanjih poljskih kraljev. V Krakovu je Kosciuško pozval pod orožje ljudstvo in pričel boj za poljsko svobodo. Na prekrasnem glavnem trgu stoji še za večer spomin v zemljo vdolan kamen na prostoru, kjer je stal, ko je prisegal, da hoče osvoboditi Poljsko. V bližini Krakova je premagal Ruse pri Raclavicah. Igra: »Kosciuško pod Raclavicami« se igra leto za letom čisto v krakovskem gledišču, pa tudi po drugih poljskih gledališčih ter navdušuje ljudstvo za velikega poljskega junaka. Vsako leto se po vseh poljskih deželah obhaja dan njegovega rojstva, 12. maja, s kraljevo slavnostjo je občan izražen spomin na Kosciuška in njegove boje.

Nič ni torej čudnega, da je slednjič prišlo nekomu tudi na misel, da bi se spodobilo Kosciušku postaviti v Krakovu spomenik. Ideja je bila lepa; ogrela je takoj vse in pričelo se je z velikim navdušenjem zbirati za njegov spomenik. V prvem navdušenju je dal, kar je kdo mogel, vsota je naraščala in zadeva spomenika je bila na najboljši poti.

Toda za tako stvar ni treba samo denarja, treba je tudi rešiti načelna vprašanja: kakšen naj bo spomenik in kje naj stoji. Tu so se pa pričela križati mnenja, pojavljali so se najrazličnejši nazori, vsak je hotel imeti svoje mnenje, oglasili so se umetniki, ki so sodili z umetniškega stališča, toda tudi med njimi: kolikor glav, toliko misli. Prišli so pa še politikarji, ki so sodili politično, starinarji, ki so sodili starinarsko, praktični meščani, ki so sodili praktično po svoji glavi itd. Prišli so pa v poštev seveda tudi še osebni oziri, zasebni razlogi itd.

Tako se je debatiralo in kregalo vse vprek in na vse strani, med tem je pa umetnik izdelal spomenik, tovarna ga je vtila v bron, a postaviti ga ni bilo kje, ker še niso bila rešena vsa vprašanja. Tako je prišel Kosciuško doli v Podgorje, mesto, ležeče skoraj tik Krakova na drugem bregu Visle, kjer prebiva večinoma revnejše prebivalstvo, ker so stanovanja cenejša. Prišel je na dvorišče nekega meščana, kjer so ga zadelali z deskami in obsuli s smetmi.

Tako je počival ubogi narodni junak Kosciuško pod smetmi in starimi deskami ter pričakoval dneva, ko se bodo gori v njegovem mestu zedinili prebivalci, kam naj ga postavijo. Toda slova in edinstvo ni lahka reč. Mnenja so šla tako narazen, da se je prepričal zavlekel dolgo časa. Slednjič so se glave ohladile, prepričal je začel poje-mati vedno bolj, obenem so pa tudi pozabili na narodnega junaka Kosciuška pod smetmi. Prepričal je prenehal, Kosciuško je pa ostal, kjer je obležal.

Tako je ležal narodni junak Kosciuško pod deskami in smetmi dolgo, dolgo let in nikdo se ni spomnil nanj. Prišlo so nove misli, glave so se pričele pečati z novimi idejami, približala se je 500letnica slavne grunwaldske bitke in javno mnenje je zahtevalo, da se ta dogodek obhaja od vseh Poljakov kolikor mogoče slavno ter da se postavi krasen spomenik takratnemu poljskemu kralju Jagielu.

Takoj se je našel poljski umetnik Paderewski, ki je dal 500.000 kron za Jagielov spomenik, tudi drugi ljudje so storili svoje in prekrasen spomenik je bil postavljen. Pričela se je slavnost, železnice so pripeljale v Krakov 500.000 ljudi, drugih 500.000 jih je prišlo peš ali z vozovi in obhajal se je spomin grunwaldske zmage.

Ko je grunwaldsko navdušenje pojemale, se je spomnil nekdo, da bi tudi Kosciuško zaslužil v Krakovu spomenik. V tej stvari ni moglo biti dveh mnenj, vsi so pritrdili, da mora Jagielu kar najhitreje dobiti tovariša, in prišlo se je zbirati za Kosciuška.

Začelo se je zopet debatiranje o Kosciuškovem spomeniku in slučaj je nane-

sel, da se je nekdo spomnil, da so pred leti že zbirali vta namen in dali narediti Kosciuška. Slednjič so tudi našli njegov spomenik na dvorišču neke hiše v Podgorju pod deskami in smetmi. Bil je še cel in dober, samo neke nepotrebne luknje je dobil v konja, ki so se pa dale še dovolj lahko in dobro zakrpati. Očistili so ga torej in izvlekli na dan, med tem je pa debatiranje šlo dalje svojo pot.

Treba je bilo samo še odločiti, kam naj se postavi Kosciuško. Toda tudi to vprašanje je težko razrešiti, kajti: kolikor glav, toliko misli.

Jako primerno bi bilo, da bi stal na glavnem trgu, tam kjer se nahaja sedaj kamen njegove prisegel. Toda umetniki in starinarji so se oglasili ogorčeno proti temu, ker bi se s tem zaprl prost razgled po veličastnem glavnem trgu, ki se lahko primerja s trgom sv. Marka v Benetkah.

Pa še neka druga težava je nastala: V tem slučaju bi prišel Kosciuško skoraj pred palačo grofa Wodzickega. S tem pa ni mogel biti zadovoljen niti grof Wodzicki, kateremu kot skrajnemu konservativcu Kosciuško velja za preradikalnega in predemokratičnega, pa tudi bolj radikalni narodni elementi bi ne hoteli, da bi stal junak Kosciuško pred stanovanjem grofa Wodzickega, »junaka iz Ridine«, kakor mu pravijo.

Postavili bi ga na Vavel pred kraljevi grad. Toda Vavel še ni prenovljen in se ne pravi, a je tudi že toliko drugih projektov na Vavelu, da bi veliki Kosciuško tam našel primerne mesto, kjer bi bil od srečanja s kraljem.

Naslednjič se je spomnil nekdo. Toda ta trg je pravzaprav namenjen drugim nametih, za sedaj na njem ni prostora za primerno zazidan.

Tako se poraja načrt za načrt in misel za mislijo, kje naj bi stal narodni junak Kosciuško. On čaka pa medtem potrpežljivo na dvorišču krakovskega predmestja pod deskami in smetmi, kdaj bo pravde konec. Samo da bi umetniki in starinarji in politikarji in sploh možje, ki imajo glas v tej zadevi, ne pozabili zopet na svojega narodnega junaka, preden bodo dokončali njegovo pravdo.

Razne stvari.

Z Velegrada. V spomin jubilejnih slavnosti, ki se praznujejo letos na Velegradu v dostojno proslavo 1050 letnice prihoda solunskih bratov sv. Cirila in Metoda na Moravsko, je naročilo društvo Apostolata krasno sliko v vrednosti 25.000 K. Delo akademijskega slikarja Ed. Neumanna predločuje jako lepo, ko prihajajo zastopniki slovanskih narodov v narodnih nošah k svojim blagovestnikom, da se jima v spoštovanju, ljubezni in hvaležnosti poklonijo. Poleg Matejkove slike sv. Cirila in Metoda, katero je daroval Velegradu poljski narod v jubilejnem letu 1885., krasi Velegrad tudi novi umetvor, ki bo privlačna moč marsikaterega čestilca slovanskih apostolov. Original so pripeljali pred tednom na Velegrad. Postavljen je v slovanski dvorani, da si ga vsak lahko ogleda. Obenem se je začelo s pripravami, da se postavijo ikone — oltarji za staroslovensko božjo službo, ki se opravlja vsako leto ob cirilmetodovih slavnostih v velegradskem hramu Gospodovem. Oltar bo postavljen v renesančnem slogu in okrašen z dvajsetimi slikami, ki predstavljajo svetnike in svetnice v pravoslavni cerkvi. Tudi to je oskrbelo zgornaj imenovano društvo, kar ga stane 35.000 kron.

V Kruppovem procesu, o katerem smo poročali, so se pritožili tako obsojenci kakor tudi sodni gospod na višje vojaško sodišče.

Stavke. Po dvamesečni dobi se je v Milanu končala 15. t. m. stavka kovinarjev. — V Rigi (Rusija) stavka 5000 pristanjskih delavcev. — Na Kavkazu se je končala stavka delavcev, ki proizvajajo nafto.

Rusi streljali na nemški zrakoplov. Pri Varšavi se je izkrcal po 18 urni vožnji nemški zrakoplov Metzeler. Ob pruskoruski meji so ruski vojniki kake pol ure streljali nanj, a ranjen ni bil nihče. Zrakoplovce so ruske oblasti aretirale in zrakoplov konfiscirale.

Sin češkega pesnika iztiran z Ogrskega. Iz Ziline se poroča češkim listom z dne 11. t. m., da je bil zdravnik dr. Ivan Hálek, sin znanega češkega pesnika, ki že več let človekoljubno deluje v Zilini, izgnan z Ogrskega, ker se je udeleževal posvetovanj v Sv. Martinu. Tudi mnogo drugih Čehov, kateri so bili pri imenovanjih posvetovanjih, je bilo iztiranih z Ogrskega. — Bože mili, kar se dandanes dogaja na »otoku svobode«, je že od sile. Madžarski nasilniki naj pač pomnijo, da sejejo veter,

da njih žetev zori, dozoreva od dne do dne in da bodo, prej ko mislijo, želi vihar!

Amerika in evropska umetnost. Kako izvrsten kupec za evropske umetnine je Amerika, priča dejstvo, da je ta dežela samo lani uvozila za 60.739.776 dolarjev evropskih umetnin. Od tega odpade največ na Francijo, t. j. 20 in pol milijona dolarjev.

Cesar Viljem in laponski glavar. Nekoč je cesar Viljem na svojem običajnem potovanju na sever izrazil željo, da bi se rad seznanil s kakim laponskim glavarjem. Ravno tedaj je poleg mesta Framsö postavilo svoje šotore neko laponsko plemo, čegar glavarju je bilo ime Henrik, ki je celo nekoliko nemščine lomil. Viljem se je podal k laponskemu taborišču in našel glavarja, stoječega pred šotorom. »Dober dan.« pozdravi cesar; »rad bi govoril z laponskim Henrikom.« »To sem jaz,« odgovori Laponec. »O, dober dan, Henrik!« ponovi veselo cesar. »Kdo pa si pravzaprav?« vpraša Laponec. »Ugani!« »Pa nisi cesar Viljem?« (Laponec so najbrže povedali, kdo ga pride obiskat.) »Da, prav ta sem.« »Potem pa že moraš biti tako dober, da stopiš z mano v šotor in pozdraviš mojo ženo, ki je pravkar pripravila skodeljico dobre kave!« Cesar je šel za glavarjem v šotor in ostal dalj časa v krogu laponske družine. Henrikovi ženi je galantno podaril zlato broško. Ob slovesu je menil cesar: »Tako tedaj, Henrik; sedaj sem videl, kako se imaš. Sedaj je pa vrsta na tebi! Priti moraš enkrat, da vidiš, kako živim v svoji domovini.« »Prav rad,« pravi Laponec in moža se prijateljsko poslovita. Ko je prišla pomlad, je Laponec oblekel svojo najlepšo obleko s srebrnimi gumbi in veliko laponsko kučmo ter se odpeljal v Berlin. Cesar je pa tedaj bival v Potsdamu in tja mu je sledil Laponec Henrik. Ko je prišel do palače, je rekel straži: »Jaz sem Laponec Henrik in bi rad govoril z mojim prijateljem Viljemom.« Čez nekaj časa sa Henrika res peljali pred cesarja, s katerim sta se pristrčno pozdravila. »Viljem!« pravi čez nekaj časa Laponec. »Se mi, da se ti prav dobro govori?« »Prav veseli,« odvrne cesar. »Potem pa moraš pa dalje časa ostati pri meni, da ti bom dobro ogledaš.«

Bom ti pokazal,« odgovori Laponec in ga pelja v svojo domovino. Ko se je Viljem vrnil v svojo severno domovino, mu je Laponec ročil bogate darove za njegovo družino.

V Črni gori potrebujejo učiteljev in profesorjev. Črnohorsko naučno ministrstvo razpisuje 25 mest za pogodbene učitelje in 11 proforskih mest.

Revolta v pariški ženski ječi. Jetnice pariške ženske ječe so se pritožile radi slabe hrane in ker se je grdo z njimi postopalo. Razbile so opravo. Pozvali so moralno policijo na pomoč, da so jetnice ukrotile. Več kaznenik je bilo ranjenih.

Stotnik-tvorničar samorilec. V Mogunciji se je ustrelil tvorničar in bivši stotnik Metke v navzočnosti svoje žene. Omračil se mu je duh, ker je v kupčiji izgubil 300.000 mark.

Žrtve planin. Na Montblanku so izgubili trije turisti pot in so morali pod milim nebom prenočiti. En turist je zmrznil.

Kako »vzgojuje« nemška šola v Šleziji češko mladino, o tem prinaša poljski šlez. list »Robotnik Slashie« ta-le dokument: Učenec nemške šole v Orlovu, ki je ravno odpustnico dobil, piše takole: »Orlau 10. 7. 1913. Gotes vielen Vas machen sie fer tumhtit mit der mier ich bin doch zu inen rechtzaitig Gekomen wegen bezahlung und einsticklunk der Exekution mobielen haitte komt mich von Gericht 10. 12. Das se die Sachen Zuferkaufe komen den (data) Gehen sie das herunterreisen des bogen in Geriecht und schelten sie das ein machen sie mir keine Schande unnetigen.« — Brez komentarja.

Žrtve balkanskih vojn. Dopisnik »Corriere della Sera«, ki se mudi sedaj v Makedoniji in je obiskal vsa večja bojišča zadnjih bitk, je sestavil to-le znamenite izgub balkanskih narodov. V prvi vojni je mobilizirala Bulgarija 350.000 mož, izgubila 80.000, vojni stroški znašajo 1440 milijonov kron. Srbija 250.000 mož, izgubila 30.000, stroškov ima 744 milijonov kron. Grška je mobilizirala 150.000, izgubila pa 10.000 mož, stroški znašajo 336 milijonov kron. Črna gora je mobilizirala 30.000, a izgubila 8000 mož, stroškov ima 192 mil. kron. Turčija je mobilizirala 450.000, izgubila 100 tisoč mož, vojni stroški znašajo 1902 milijonov kron. V drugi vojni je izgubila Bulgarija 60.000 mož, stroški znašajo 874 milijonov kron, Srbija je izgubila 40.000 mož in ima 480 milijonov vojnih stroškov. Skupne izgube v obeh vojnah in kar jih je vsled kolere in epidemije pomrlo, se cenijo na 400.000 ljudi, a skupni vojni stroški znašajo do 6240 milijonov kron.

ANTON RASPERGER
UKADNIK JUŽ. ŽEL.
LOJZIKA RASPERGER KOJ. ERŽEN
FOROČENA.
DUNAJ, 15. AVGUSTA 1913.

Naročila na debelo in drobno
se takoj izvršujejo. 2434

1256

Po svetu.

V Črni gori potrebujejo učiteljev in sivo razpisuje 25 mest za pogodbeno učitelje in 11 profesorov mest.

Kolera v Bosni. 13. t. m. ni bilo nobene novega slučaja kolere. Okužene kraje je cerniralo vojaštvo in orožništvo, prebivalstvo se na račun erarja preživlja. Tudi srbsko mejo so zaprli. Sodijo, da se je kolera iz Brce zanesla. Civilni in vojaški zdravniki so v permanenti. Sanitetni načelnik Curinaldi se je podal v Brco.

Srbska pomoč Bulgariji v prvi vojni. Srbski vojni minister je dopisniku petersburškega »Sveta« izjavil, da je Srbija v vojni proti Turkom dala Bulgariji: 31 milijonov frankov posojila v zlatu, 1.200.000 kg konzerv in uniform (s čevlji, ogrinjali in čepicami) za 60.000 mož in 300 vagonov streljiva.

Socialni demokratje glavni dedič. V Razvagu pri Drnišu v Dalmaciji je umrl veleposestnik Gjuro Pokrajac, ki je svoje veliko posestvo zapustil za nezakonske otroke in socialno demokratsko propagando v Dalmaciji. Svoji hčeri je zapustil zavarovalno polico, svojemu sinu pa dosmrtni vžitek na posestvu, na kar isto pripade socialno demokratski stranki.

Solstvo v Šleziji. »Avstrijska pravičnost« v šlezijemskemu solstvu je razvidna iz tehle števil: Leta 1911. je izdala vlada za gimnazije v Šleziji 624 tisoč 571 kron 81 vin., od tega so dobili Čehi 81.640 K 63 vin., Poljaki 77 tisoč 567 K 15 vin., skupaj 159.207 K 78 vin., ali četrtno. Tri četrtnine so dobili Nemci, dasi jih je komaj 40 odstotkov vsega prebivalstva. Se mnogo bolj krivične so razmere v realkah. V Šleziji so 4 realke, vse državne in vse nemške, s 1429 dijakih, od katerih je baje 111 Poljakov in 18 (!) Čehov! Prispevek za državne realke je znašal 402.237 K 24 vin., od česar nimajo Poljaki in Čehi ničesar!

Gospodarske razmere v Srbiji. O njih se je srbski minister narodnega gospodarstva takole izrazil: Srbija je v primerno ugodni gospodarski situaciji. V kratke mokerave od ran, katere ji je zasedala vojska. Srbija plača vse vgotovini, med tem ko plačuje Bulgarija le z boni. Ravno te dni je plačala srbska vlada srbski suknarni v gotovini pol milijona kron za vojaško suknino in plača vsak še tako visok ček z gotovim denarjem. Vsekako pa, je povzel Stojanović, trpita obrt in izvoz. Z gospodarskega stališča se z veseljem opazuje, da so se vojne potreščine krile z domačimi izdelki in s tem se je prospevalo poljedelstvu in trgovini. V vprašanju vzhodnih železnic je minister teh misli, da se ne izpolni nada, da bi se mogel s pridobitvijo rečnih železnic doseči tudi političen vpliv. Srbija vztraja na stališču, da mora prometna sredstva imeti v rokah vlada in da more imeti pravico določevati tarife edinole država. Pri razpravi o reviziji pogodbe »a quatre« bi se mogla pripustiti popustitev, ker si je Srbija vedno želala in si dandanes želi živeti v prijateljskih stikih s sosednimi državami.

Ženska visokošolska izobrazba v Nemčiji. Ženski visokošolski studij na Nemškem jako napreduje. Ko so pred petimi leti v Nemcih odprli ženskam posluševalnice na vseh univerzah, je bilo dijakin 1150. Danes je med akademsko mladino že 3436 ženskih in razen tega je še 1037 izrednih vseučiliških poslušalk.

Letovišče na zadružni podlagi. Predsednik danske osrednje organizacije poštinih, brzojavnih, železniških in carinskih uradnikov, Jakob Andersen, se je lotil vprašanja, kako tudi majhnemu in nepremožnemu uradniku in njegovi družini omogočiti počitniški oddih v letovišču. Pri tem se je oprl na zadružni temelj in stvar izpeljal takole: Navedena uradniška organizacija je na najlepšem kraju Zapadne Zelandije kupila krog 30.000 kvadr. metrov zemljišča. Na tem zemljišču se zgrade hišice za poletno naselbino. Hiše se zgrade v starem norveško-danskem slogu in bodo lesene na kameniti podlagi;

krite bodo s slamo. Vsaka hiša ima štiri ali pet sob in kuhinjo. Opravo tvorijo močne lesene klopi, mize in ležišča. Cela hiša z opravo in zemljiščem stane samo krog 2000 K (deset hiš je že zgrajenih). Štirinajstredno bivanje v taki hiši stane družino 25 K. Da bodo tudi uradniške žene res mogle uživati počitnice, je predpisano, da morajo vsi hoditi k glavnim skupnim obedom v skupno hišo, stoječo sredi naselbine. Krog in krog hiše je napravljena veranda, ki je predeljena v majhne oddelke, tako da more vsaka družina pri obedu biti sama zase. Vrh tega je skupna obednica za 35 oseb. Za polnodnevno hrano plača posamezen zakonski par za štirinajst dni samo 40 K. Ker leži naselbina tik ob morju, imajo letoviščniki tudi lepo priliko za kopanje in krasne izprehode ob obal. Da ostane naselbina tudi v bodoče zaključena, sama zase, si je društvo zagotovilo pravico za nakup vsega okoliškega zemljišča v izmeri 70.000 kvadr. metrov. — Tudi na naši Adriji je še dovolj prostora za take naselbine!

Avstrijska šola v Carigradu. Dočim »pravična« naša vlada doma slovanske šole zapira, vzdržuje v Carigradu nemško šolo. Stavba je stala 450.000 kron. Učiteljev je pet. Rečeno šolo vzdržuje ministrstvo za zunanje reči. — Tudi Nemci iz rajha imajo svojo šolo v Carigradu. Stroški za vzdrževanje te šole znašajo na leto 70.000 mark. Poljaki v Nemcih nimajo šol, jih niti imeti ne smejo, na Turškem pa vzdržuje nemška vlada v svojo propagando nemške šole. Ne o nemški kulturi, ampak o nemškem nasilju in nemških krivicah bi bilo možno napisati cele knjige.

Francija pada v finančno pogibel. »Znamenito« socialno in radikalno gospodarstvo se je pokazalo v vsej luči. Proračun za leto 1913. izkazuje vseh izdatkov v znesku 4.729.303 frankov. Ako se prištejejo v proračunu ne všteti, a neizogibni stroški, pa doseže navedena vsota vrtoglavo višino 6 milijard 20 milijonov frankov. Temu nasproti bo vseh dohodkov 4 milijarde 950 milijonov frankov. Diferenca (ali bolje rečeno deficit) med prejemki in izdatki znaša 1 milijarda 78 milijonov frankov. Francija potrjuje pravilo, da republike finančno propadajo. — Ako bo to stanje še dalje trajalo, tedaj pride na Francoskem k popolnemu finančnemu, političnemu, socialnemu in moralnemu razpadu.

„NUISOL“

od Bergmann & Co.,
Tešin ob Labi

je in ostane slejkoprej
nedosežen v presenečenem
naravnem barvanju las in brade. Dobi
se v svetli, rujavi in
črni barvi, steklenica po
K 2-50 v lekarnah, drogerijah
in parfumerijah.

Družinska pratika

za leto

1914

je ravno izšla

z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino in mnogimi slikami. Dobiva se skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodajalni »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič, F. M. Schmitt in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tiskov. društva«. — Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si usiljevati drugih pratik.

Zobozdravnik
HERMAN PETERS

2427

ne ordinira
do 3. septembra.

Naprodaj

je vsled opustitve obrti: dobro ohranjen parni stroj 12—15 HP, transmisije in predkolesje, jermenska kolut, žaga cirkularna, jermenje itd. vse po zelo nizki ceni.

Vprašanja naj se naslavlja na tvrdko Ant. Krisper, Ljubljana.

2383

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

„Adrija“ drogerija in fotomanufaktura
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5.
Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

MARXOVÉ EMAIL

in glazure za tla izborne
specialitete, ki se naglo suše
in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake
Ludvika Marxa

2131 pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

Organist in cerkvenik

star 40 let z dobrimi izpričevanji želi službo na kakšni večji fari. Blagohotne ponudbe na upravo „Slovenca“ pod Organist št. 2409.

Naznanilo preselitve

Cenj. občinstvu najviljudneje naznanjam, da sem svojo

elektrotehnično obrt
preselil iz Gradišča 7
na Rimsko cesto 19

in prosim, da so mi dosedaj izkazano naklonjenost še nadalje ohrani. — Priporočam se v obilo naročila ter beležim spoštovajem

Franc Sax
elektrotehnik, Rimska c. 19.

Veliko posestvo na Koroškem

s približno 100 oralov velikim zemljiščem, ležeče v ravnini in blizu železnice, z novozidanim poslopjem, se zaradi smrti takoj po ceni in pod ugodnimi pogoji proda.

Naslov se poišče v uprav. »Slovenca« pod št. 2323.

Letna produkcija čes 2000 Lokomobil.

HEINRICH **LANZ** MANNHEIM

Naslov za brzojavke:
LANZFILIALE DUNAJ.

Pisarna: DUNAJ VIII.
Laudongasse 9. Telefon 18561 b

Vročeparne-Lokomobile

z zaklopnim krmilom „Sistem Lentz“

Jednostavna postrežba.

zmoglost do 1000 PS.

Največji priliranek.

Obisk inženirja in ponudbe brezplačno.

Brzojav! Znižane cene za narodne noše.

Prva največja, najcenejša zaloga zlatnine in srebrnine

Fr. Čuden, Ljubljana

samo nasproti frančiškanske cerkve.

St. 504

uhani zlato na srebro K 5-60

Lasna tovarna ur v Solci.

Zahtevajte veliki cenik tudi po pošti zastoni.

St. 441

broška zlato na srebro K 7-40

Brzojavke:

Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Mogal Marijin trg — So. Petra cesta.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1913. K 70.663.302.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 214.160.979.—.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Novoopremljeni umetni

mlin z žago

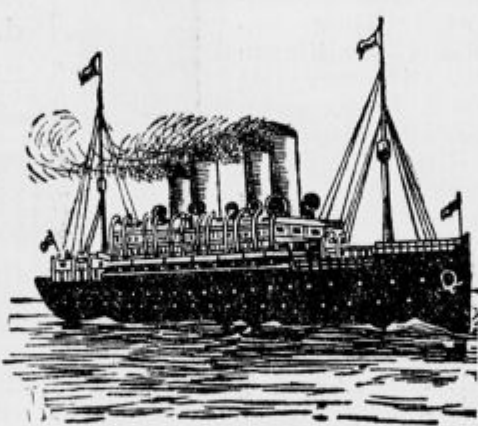
na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanu v lepem kraju in na izvrstnem prostoru, se pod ugodnimi pogoji po zmerni ceni proda. Naslov pove uprava pod št. 2418.

Najcenejša zaloga za

narodne nošekakor: uhanov, brož, verižic,
pasov itd.**Lud. Černe, zlatar,**
Ljubljana, Wolfova ulica 3.**Kemična tovarna Traiskirchen**
pri Dunaju **LIEBLEIN & CO.****Cementna malta za beton, apnena malta**
: : postaneta vododržna le s :**stearitom, zak. zav.**Najidealnejše sredstvo za osuševanja
vseh vrst, odstranitev vlage: da vodo-
držne facade in belega apna. — Malta
z dodatkom stearita ima 50—100% več
trdnote, kot vsak drug dodatek (uradno
preizkušeno). — Edina prodaja: **F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.** 1987**Pozor! Pozor!**
Drože — Presgerm.Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom
in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno
za drože in isto s parnim strojem uredil, ter
mi je zato mogoče postreči brez konkurence po
najnižjih cenah in z najboljšim blagom.Cene po dogovoru, večja naročila imajo še
za celo leto popust. — Naročila od 4 kg po-
šiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim
z odličnim spoštovanjem 3955**Maks Zaloker** Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši
Krakovski nasip št. 26.**Zaloga vina!**Podpisani imajo veliko zalogo izvrstnega be-
lega in črnega vina lastnega pridelka. Naročila se
izvršujejo na debelo in na drobno bodisi krčmarjem,
društvom kakor tudi posameznim družinam. Vzorci
na razpolago. 2301**Cantine Corazza, Levade, Istra.****Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.****Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.**Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

F. Gabrenja, Ljubljana, pri Jubilejnim mostu.**Radi velike zaloge**prodajam po zelo zni-
žanih cenah nastopno
imenovano blago:belo kotenino, kambrike, gradnje
volneno blago, sukno, hlačevino,
rute, srajce, predpasnike
in drugo v to stroko spa-
dajoče blago. 2307
Prilika je zelo ugodna!**Potniki v Ameriko!**ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki
„VELIKANI“ preko **HAMBURGA**. — Največji parnik na svetu je**IMPERATOR**Dolg je 920 čevljev
(280 m), nosi 50.000
ton ter je prva ladja
na 4 vijake, dočim
so bili dosedaj naj-
večji in najhitrejši
parniki samo na 2
vijake. „IMPERA-
TOR“ je široko mor-
je preplul v 20 dneh
trikrat ter se je mo-
ral pri tem še v
Hamburgu in New-
Yorku z izkladan-
jem in nakladan-
jem in na vodi, ter se
niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani.jem po poldrugi dan
muditi. — Morska
vožnja v 6 do 6 1/2
dneh se popolnoma
jamči.O prvi vožnji
„Imperatorja“ piše
„Glas Naroda“ iz
New-Yorka: „Impe-
rator“ je višek mo-
derne tehnike. Ropo-
tanje strojev se čisto
nič ne sliši. Ladja
pluje tako mirno, da
človek skoraj ne ve,Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika
linije“. Vsi imajo v III. razredu sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami.
Hrana je obilna in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAI-
SERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLE-
VELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.**Važno!** Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost
vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorska ulica velika številka **28.****PAZITE** na tu označene prve in najboljše dvorne tovarne:
Büsendorfer, Höpfl & Heltzman (neprekosljivi pianini z Lexoffovo
mekaniko) **Rudolf** (ne zamenjajte z Anton) **Stelzhammer** (najboljši
krilni klavirji amer. sistema), **Bratje Stengl, Czapska, Laub &
Gloss** (veliki 7 1/4 okt. pianini), **Hörügel** (amer. harmoniji od
90 K naprej). Vzlic vsem poizkusom ne dobe od tu omenjenih
najboljših tvornic nobenega klavirja zavisti bledi trgovci, ki se
drznejo slepiti javnost o „dobrem blagu“ dasi niti jednega po-
membnega fabrikata nimajo v zalogi, kar se blagovolite osebno prepričati.
Kot glavni zastopnik gorenj. najboljsh
tvornic opozarjam, da imam izključno
jedino le jaz vedno 20—30 teh fabrika-
tov na izbiro. Svarim pred nakupom
event. falzifikatov in navideznega po-
felna. Prodajam po tovarniških cenah z znatnimi popusti in tudi
na obroke od K 15— naprej brez zadatja in 10 letno postavno
garancijo. — Uglasevanje in popravila strokovno solidno in ceno.
Zamena naj- **Rifonz Breznik,** učitelj Glasb. Matice
ugodnejša. in zapriseženi stro-
kovnjak c. kr. deželnega sodišča, **Ljubljana, Kongresni trg št. 15.**
(Zvezda, nasproti nunske cerkve.) — Največja trgovina in izposojevalnica klavirjev, vsega
glasbenega orodja strun, in muzikalij na jugu Avstrije. 907Večja trgovina z mešanim blagom v lepem
kraju na Notranjskem išče zanesljivo,
pošteno in dobro izvežbano žensko**prodajalniško moč**

z večletno prakso.

Vešča mora biti tudi korespondence.
Zahteva se, da je strogo katoliškega
prepričanja. Nastopi lahko s 1. septem-
brom. Ponudbam je priložiti potrebna
spričevala. — Naslov pove upravništvo
„Slovenca“ pod šte. 2389.**SIR** masten, dobro vlečan:**Sunjski Groyer** po 5 kg à 1.70 K 2416
„ **Trapist** po 1 1/2—2 kg à 1.80 K
čajno maslo à 1.90 K

priporoča

mlekarna v Sunji, Hrvaško.

Išče se tudi zastopnik.

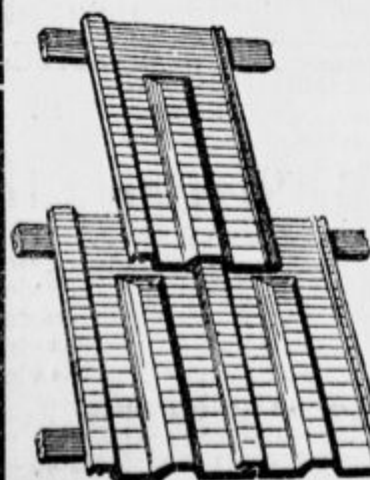
Dva krasna, 3-letna 2334

bernhardincaeden dolgodlak, drugi kratko-
dlak. Na verigi sta zelo huda,
spuščena pa prav krotka. Pri-
poročljiva za samotna posestva
in tovarne. — Cena za vsakega
po K 150.—Več pove upravništvo
„Slovenca“ pod šifro:
- **Bernhardinec 2330.**

Sprejme se 2404

služkinjavajena domačega dela in otrok.
Biti mora poštena in zanesljiva.
Plača po dogovoru.**MINKA POŽENEL**

Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Učeneczdrav in krepak, poštenih staršev,
ki ima veselje do trgovine, s pri-
merno šolsko izobrazbo, se sprejme
pri **A. Kašman,** trgovcu z železnino
v škofji Loki na glavnem trgu. 2408**Mizarskega****pomočnika**sprejme takoj **Jožef Vengov,** mizar,
Koroška Bela št. 97, pošta Javornik,
Gorenjsko. 2420**Fr. Mally & dr.**tovarna opeke v Sred. Gameljnih
pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta št. 2**priporoča zarezano strešno, navadno strešno in strojno zidno opeko**

v vsaki množini in najboljši kakovosti.

Vzorci brezplačno.

Sprejema zastopnike.

POSEBNO PRIPOROČLJIVI MOLITVENIKI:

Sv. Anton Padovanski. Življenje-pis in češčenje velikega čudodelnika iz frančiškanskega reda z molitvenikom. Po nemški izdaji P. Sebastijana Schreyring priredili slovenski bogoslovci. Cena z rdečo obrezo 1 K 20 vin., v šagrinu z zlato obrezo 2 K 40 vin. — Ta krasni molitvenik bo vsled svoje bogate vsebine gotovo vsem častilcem sv. Antona dobrodošel. Obsega namreč vse pobožnosti k sv. Antonu, poleg tega pa tudi navadne in mašne molitve.

Getzmani in Golgota. Šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Premišljevanja in molitve v čast bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Cena z rdečo obrezo 2 K 60 vin., v šagrinu z zlato obrezo 3 K 60 vin. — Ta molitvenik nas najživeje uvaja v skrivnosti Kristusovega trpljenja ter nas uči bolj in bolj ceniti največje delo ljubezni in odrešenja.

Lesar, Berila in evangeliji za nedelje, praznike in imenitnejše godove cerkvenega leta. Cena v platnu z rdečo obrezo 4 K 50 vin, umetno usnje z zlato obrezo 6 K 50 vin., najfinejši šagrin z zlato obrezo na najfinejšem »japan«-papirju 8 K 50 vin.

Lesarjevo izdajo berilo in evangelijev je ljubljanski knezoškofijski ordinariat proglasil za uradno in je ob enem ukazal, da si morajo to knjigo nabaviti vse župnije ljubljanske škofije. Istotako je imenovana izdaja proglašena za uradno v goriški nadškofiji ter v drugih slovenskih škofijah. Knjiga se odlikuje po lepem in tako umljivem domačem jeziku ter po stvarni natančnosti in popolnosti.

Krasna, v vsakem oziru dovršena Lesarjeva izdaja beril in evangelijev je knjiga, katero je duhovščina že dalje časa pogrešala, kajti doslej ni bilo enotne, uradne izdaje. Ta knjiga se ne bo izpremenila, temveč bo več rodovom podlaga za oznanjevanje besede božje med Slovenci.

Pot v nebesa ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška. VI. natis. Cena z rdečo obrezo 1 K 80 vin., z zlato obrezo 2 K 40 vin., v šagrinu 3 krone 20 vin. — Ta novi natis za ude tretjega reda nujno potrebnega molitvenika je izpopolnjen z vsemi novimi določbami in molitvami.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI:

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K; II. knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: Roža sveta. Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

Haggard: Salomonovi rudniki. Afrikanška povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 vin.

Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

Sienkiewicz: Skozi pustinje in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h. — Slavnoznan poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njeno še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest. 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje mornarja, ki se je edini otel iz potaplja-joče ladje.

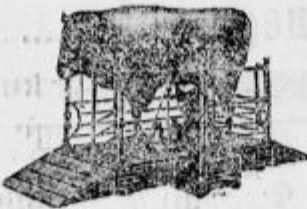
Bourget-Kalan. »Razporoka«. Roman. Cena 2 K, vez. 3 K. — Snov tega romana je zajeta iz velikih duševnih bojov nove dobe, ki napolnjujejo celo javnost z bojnimi klici, hkrati pa segajo v najskritejše tajne domačega ognjišča. Ravno to zvezo med domačo srečo in javnim zakonodajstvom, med dušnim mirom zasebnika in kulturnimi boji človeštva, nam slika Bourget z mojstrsko roko. Kdor bo prečital ta krasni roman, bo spoznal iz te družinske tragedije bolj jasno kot če bi proučil najtemeljitejšo razpravo, kako neobhodno je potreben cerkven in zakramentalen zakon.

Po pošti stane vsaka knjiga 20 h več. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Privatno zdravilišče za notranje in kirurrgične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živilskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

IVAN REBEK

CELJE, Poljska ulica 14

prilagoja svoje tehnice. — Ceniki na razpolago brezplačno in franko. 2163

Nadležne kocine

na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah

odstranjevalec kocin

dr. H. Rixa

zajamč. neškodljiv, gotov uspeh. Skladja za K 4 — za dostavo. Razpošilja na vse strani

Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.

Zaloga v Ljubljani: Lekarstva „pri klatem Jelenju“, par-tumerija A. Kaučič in drogerija „Adrija“.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGHETTI, za skladiščem državnega kolodvora. — 245

Ustanovljena

1892

Ustanovljena

1892

Fr. Hopf

sodno zapriseženi izvedenec v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 6

prva največja in najstarejša trgovina

glasovirjev in godbenega orodja

Glasovirji, pi-anini, harmo-niji (amerik.) najbolj slovitih (vrk): Stelz-hammer,

Rösler, Czerny & Hofmann, Höppli in edino zastopstvo dvorne tvrčke Fürster.

Posojevalnica.

Plačila na obroke.

Najnižje cene. 335 1

(2426)

JAVNA DRAŽBA.

P VIII 352/1056.

V skrbstveni zadevi Polone Tomšič iz Tomačevega št. 53 se dovoli in odredi prostovoljna javna dražba sledečih zemljišč:

vlož. št. 537 ad Stožice, parcela 1379/4, hiša št. 53 v Tomačevem, parcela 1379/2 vrt in 1393/3 njiva; vlož. št. 582 ad Stožice parcela 1396/2 njiva.

Posedstvo je pripravno za vrtnarijo, gostilniško in kamnoseško obrt. Vrt-narija se je izvrševala do predzadnjega časa.

Dražbeni pogoji se lahko berejo pri podpisani sodnji, soba št. 33.

Kot izključna cena se določa za celo posedstvo znesek po 25.000 K. — Pri-tikline ni. — Pod izključno ceno se ne bode prodajalo in ostanjejo vključenim up-nikom njihove pravice neprikrasane.

Prodaja se vrši dne 25. avgusta 1913 ob 9. uri dopoldne, počenski na licu mesta v Tomačevem št. 53.

Prodajalka si pridrži pravico, da tekom 8 dni ponudbo zavrne.

C. kr. okr. sodišče v Ljubljani, odd. VIII, dne 10. avgusta 1913.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

STEZNIKI

(Originalno ameriški izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se od-stranilo vloge. (K) Za vsak kos se jamči. (M)

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higieničnega perila, Jägrovega in Tetra ter vse druge modne pred-mete najboljše kakovosti.

Naročila po pošti se izvršujejo točno.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuragiji (trganju), ženskim bo-leznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstan-tin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozd-nata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

Praga Kral. Vinohrady

Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečastiti du-hovščini poznate slike svet-nikov, altarne slike, kri-ževa pota, pasijonske slike itd. na platnu, einkasti plo-čevini itd., umetniško izvr-šene po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3502 Najboljša priporočila.

VILA

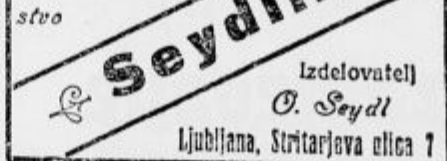
z vrtom, ob državni cesti, v bližini Ljubljane in železnice, se prod. Pri-pravno za letoviščarje. — Naslov pri upravnistvu „Slovenca“ pod št. 2290.

Zlate svetiljno: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

stetik svod-

stvo

izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

2382

Gospodje

se sprejmejo na stanovanje, najraje železniški uslužbenci ali dijaki. Dunajska cesta, Bavar-ski dvor, III. nadstropje, 2. vrata, levo.

Prodam

2348

pisalni stroj

popolnoma nov za 170 K. — Poizve se pri go-spodu Josipu Omersu, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6 I. nadst. (Za odgovor je priložena znamka.)

F. K. KAISER, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Priporoča svojo največjo zalogo pušk in samokresov ter lovskih priprav. Avtoma-tične pištole: „Browning“, „Steyer“ itd. Najboljši topič „Salut“.

V zalogi ima vse potrebščine za ribji lov, v največji izbiri po najnižjih cenah. Po-prava koles (bicikljev) ter njih deli. Popravila točno in ceno. Umetalni ogenj. C. kr. prodaja smodnika. Cenik zastoj in poštne prosto.

Malo posestvo

na Koroškem

z 15 birnov posetve in 9 parcel gozda, z novozidanim in z opeko kritim po-slopjem se zaradi oddaljenosti drugega posestva jako po ceni prod.

Naslov pove uprava „Slov.“ pod: 2324.

Strojnik

2428

trezen in zanesljiv, izurjen ključar, vajen elektrike ter akumulatorjev, išče službo. — Pisмени dogovori: Ljubljana, Opekarska cesta št. 32.

Automatična past za podgane

K 4.—, za miši K 2.40, ujamane brez nadzorstva do 40 komadov v eni noči, ne zapuste nika-kega duha in se zopet same nastavijo. Past za ščurke „Eclipse“, ujamane na tisoče ščurkov v eni noči, a K 2.40. — Povsod najbolj uspehi. Razpošilja po povzetju

J. Schüller, Dunaj III., Krieglberg 6/II. 1188 Mnogo pohvalnih in priznanih pism.

Prodajalniška oprava

(za specerijsko trgovino)

skoro popolnoma nova, samo

malo časa rabljena, se takoj

proda. Natančneje pri Ant.

Krisper, Ljubljana, Mestni trg

2087

Najstarejša slovenska tvrčka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

2022

ANA HOFBAUER

imejateljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. ob-cinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, balda-hine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, volume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosí, da se pri naročilih izvolí ozirati na prvo domačo tvrčko.

2374

Bišnik

3-1

ki je razumen v vrtnarstvu priden in treznega značaja se sprejme.

Vpraša se pri Ed. Šmarda, Dunajska c. 18

Brzjavka! Ljubljana!

Kdor hoče prav poceni k dobri kapljici vina priti, naj obišče staroznana

gostilno „Pri Jurčku“ na Rimski cesti 11

kjer se dobijo pristna vina po sledečih cenah:

Istrijanec rudeč . . . 1/2 litra po 32 vin.

Furlanec rudeč 36 vin.

Furlanec beli 40 vin.

Burgundec beli 44 vin.

Teran 44 vin.

Te cene so za čez ulico.

Za mnogobrojni obisk se priporoča *

2384

gostilničar.

I. C. MAYERZaloga vseh vrst sukna,
529 platna ter
manufakturnega blaga.**Manufakturna trgovina**
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ul.**Brizgalnice, cevi, telovadno orodje in avtomobile**

kupujte samo pri

R. A. SMEKAL, ZAGREBkatera tvrdka se zdaj glasi: **Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih, telovadnega orodja in avtomobilov d. s. o. j.**

Praga-Smichov.

R. A. Smekal.

V. I. Stratilek.

V. K. Smakal.

Opozarjamo, da razpošiljajo v zadnjem času različne nemške tvrdke po svojih zastopnikih na gasilna društva svoje **neemške cenike** in ponujajo svoje blago.**Izgotovljene obleke**

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Školijo 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc.

767

Kolesarji, zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrirani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel, brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana
Dunajska cesta št. 9—12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

520

Elektrotehniška delniška družba

prej

KOLBEN IN DR.
Praga - Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za električno razsvetljavo in prevažanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev in drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

2035

Najhitrejša in najsigurnejša vožnja v

Ameriko

je z ekspresnimi cesarskimi brzoparniki: »Kaiser Wilhelm d. II.«, »Kaiser Wilhelm d. Gr.«, »Kronprinz Wilhelm«, »Kronprinzessin Cäcilie« in z največjimi brzoparniki: »Prinz Friedrich Wilhelm«, »George Washington«, »Columbus« itd. Vožnja 5—6 dni. Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine) III. razreda. V teh je prostora za 2, 4 do 6 oseb; opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pogrnjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg družabnih in kadilnih salonov tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu jim igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in četrtek. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi v pristanišču brezplačno hrano in stanovanje! — Edino veljavno vozno listke za te parnike, kakor tudi za vse proge amer. železnice pri

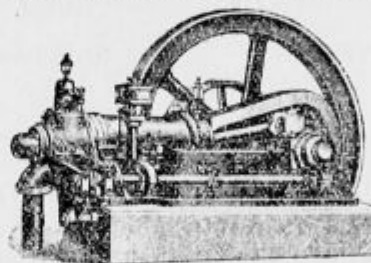
Ed. Tavčar-ju v Ljubljani Kolodvorska ul. 35 (nasproti obdružnane gostilne „Pri Starem Tislerju“) — Izdaja voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni tečaj itd.

Deščega zastopnika =

2365

sprejme pod zelo ugodnimi pogoji največja vzajemna zavarovalnica za življenje, ki goji vse panoge zavarovanja. Temuče z navodbo referenc in staresti naj se depesljejo na anončno eksp. Jos. A. Kiemreich, Gradec, Sachstr. 4, pod: „Heimspargbüchsensystem F 336“

Prednost imajo hvarije zmehčni gospodje, kterim se v tem slučaju poveri tudi inkaso.

Tehnična pisarna
Emanuel & Oskar Kraus

Via S. Nicoló št. 2 ♦ TRST ♦ Telefon šteč. 20-66

Uredba kompletnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje napeljava električne luči in moči.

Glavno zastopstvo Draždanske tovarne za plinove motorje, prej Moritz Hille, Draždane. Najstarejša tovarna motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, benzol in plin.

V prometu je čez 10.000 motorjev.

Visoka odlikovanja.

Stroji za opekarne za ročni obrat in obrat s stroji.

Stroji za obdelovanje kovin, za vrtanje, stružnice, za dolbenje itd.

Stroji za obdelovanje lesa od tvrdke Adolf Aldinger, Obertuerkheim pri Stuttgartu. Oblični Universal, krožne žage, stroji za vrtanje in dolbenje, stroji za urezavanje in za brusenje. — Kompletna mizarne naprave.

2275

Proračuni, ponudbe in tehnična navodila zastopj in poštne prosto.

Neomejeno zaupanje uživajo slejkoprej sukneni izdelki Karl Feifig-a v Olomucu.

Imenovana tvrdka pošilja bogate zbirke vzorcev blaga za moške in ženske obleke brezplačno na ogled.

Ostanki sukna se prodajo, da se zaloga čimprej izprazni, čudovito poceni in dobe večji odjemalci tudi vzorce.

Sprejmo se zastopniki v vsakem večjem kraju.

2355 3—1

Telefon šteč. 16.

19

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.